

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XII.

Chicago, Ill., sreda, 26. novembra (Nov. 26) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly.

STEV.—NUMBER 279.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlington, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Produkcija jekla se je znižala za 1,500,000 ton.

Podjetniki bi se radi odškodili za izgubo s povišanimi cenami.

Boj z jeklarskim trustom se bo nadaljeval do zmage, pravi Fitzpatrick.

Chicago, Ill. — Neka narodna banka v Chicagu je izrekla v svojem oficijelnem mesečnem bletinu resnice, ki so velike važnosti za jeklarske stavarke. List predvsem prizna, da se je produkcija jekla znižala za 1,500,000 ton in da naj za merilo v produkciji železa luži fakt, da je v prvem tednu po proglašeni stavki gorelo le še 166 od 266 plavčev. Pomajkane jekla na trgu pa komentira na ta način, da so bile razpisane premije za dostavljenje jekla v letu 1920 in da bo treba povisati ceno jeklu in železu.

V taki luči prikazuje finančni list produkcijo jekla. Buletin postavlja na laž predvsem vse trditve jeklarskih podjetnikov o normalni produkciji, dalje odkriva, da se nameravajo jeklarski podjetniki odškoditi za izgubo, ki jo imajo zaradi stavke, s povišanjem cen.

Jeklarski podjetniki so povzročili stavko, ker so osebno odklonili pogajanje z zastopniki jeklarskih delavcev. Takrat so se norčevali iz jeklarskih delavcev in rekli, da naj le zaslužijo, saj je komaj deset odstotkov jeklarskih delavcev organiziranih. Stavka je izbruhnila in znižala se je produkcija jekla. Jeklarski podjetniki so se prepričali o moči organizacije jeklarskih delavcev, a li mesto da bi sedli zdaj z zastopniki jeklarskih delavcev k mizi in rešili sporna vprašanja, so poskusili obratovati svoje jeklarne stavkokaži, da spravijo stavarke na kolena. Vsakdanje vesti pa pripovedujejo, da je spodletel tudi ta naklep jeklarskih podjetnikov. To potrdi tudi bančni buletin. Jeklarski podjetniki pa še nečejo odnehati, ampak govore o višjih cenah za jeklo in železo, da se odškodijo za izgubo, ki jo je njim povzročila stavka.

Strokovno organizirano delavstvo seveda sodi drugače o položaju v jeklarski industriji in pravi, če določanje cen velja za druge industrije, mora veljati tudi za jeklarsko, kajti jeklo je važen faktor v rekonstrukciji. Če so jeklarski podjetniki nalašč izzvali stavko, naj zdaj tudi pošjo konzekvence za svoje početje.

Gary je zakrivil, da Amerika izgubiva trgovino s tujezemstvom.

Pittsburgh, Pa. (izvirno poročilo). — John Fitzpatrick, predsednik organizacijskega odbora jeklarskih delavcev, je podal izjavo o stavkovnem položaju, ki je važna, ker podaja pravo sliko o razmerah.

Med stavarji je prav malo uskokov, kar je častno za stavarke, posebno za stotice in v tujezemstvu rojenih delavcev, ki jih je Garyjeva čiskovna agencija obrekovala. V jeklarnah, v katerih delajo, so delovne moči sestavljene iz importiranih stavkokažev, klavivskih šobotov in zamorcev. Vsi so zeleni in jeklarski industriji. Vse jeklarne so disorganizirane in ne morejo proizvesti več kot dvajset odstotkov od normale. Po paznem študiranju položaja je organizacijski odbor prišel do zaključka, da imajo posamezne jeklarne semintje 75% delovnih moči. Organizacijski odbor je zaključil svojo sejo z nanovo oživilnim pogumom, da se bo jeval proti garizmu do konca, zaupajoč, da ostanejo jeklarne pohališene toliko časa, kot je treba, da se doseže zmaga. Jeklarska produkcija znaša manj kot 25% od normale in na tej stopnji je obdržimo že dolgo. Če je Garyju

znano ali ni znan, ostane nespošten in resničen fakt, da se produkcija ne bo razvila in da bo imela veliko izgubo jeklarska industrija, dokler ne bo stavka izravnana na ta način, da bodo delavci deležni postene ameriške mezde in delovnega časa.

Ameriška industrija naj se pa zahvali Garyju za svoje izgube in izgubljeno priložnost za trgovino s tujezemstvom, ker se Gary noče pogajati z zastopniki jeklarskih delavcev.

Zamorski stavkokaži zapuščajo jeklarno.

Buffalo, N. Y. — Strokovno organizirano delavstvo je obdržalo velik švih v interesu zamorskih delavcev, da je treba tudi te trpine organizirati, da spoznajo resnico, da delavstvo ne pozna plemenskega sovraštva. Posledica tega shoda je bila, da je takoj dve sto zamorskih stavkokažev pustilo stavkokaško delo v jeklarni. Prihodnji dan je nadaljnih dve sto stavkokažev pustilo delo v jeklarni. Tako izgleda čista toliko čepovana normalna produkcija, kajti jeklarja ima zdaj toliko delovnih moči, da ne zadostujejo še za proizvajanje dima.

Delavci so pometli z velebizniškimi političnimi podrepanki.

Bethlehem, Pa. — Na volilni dan so tukajšnji volilci popravili nekaj svojih prejšnjih napak.

Bethlehem Steel kompanija je imela svoje štiri kandidate za občinski svet. Ustanovila se je liga davkoplačevalcev, katero so podpirali delavci in ki je postavila seveda tudi svoje kandidate. Kompanijski kandidatje, ki so navadno prodrli z veliko večino, so bili tepeni na volišču, da je bilo joj. Prejeli so komaj eno četrtino oddanih glasov.

Sedanji mestni solicitor je Dalt Wilson, advokat mr. Schwaba in lastnik lista "Bethlehem Times." Wilson je priporočil, da se ne dovolijo shodi stavarjem, sploh je povsod nastopil proti interesom jeklarskih stavarjev.

Novoizvoljeni mestni svetovalec so takoj po svoji izvolitvi naznanili, da bodo odstranili Wilsona ob Novem letu, ko zasedejo svoja mesta v mestnem svetu. Na njegovo mesto pride advokat George R. Booth, pravni svetovalec jeklarskih stavarjev. Nedavno je organizacijski odbor obvestil organizatorja jeklarskih delavcev v Bethlehemu, da naj najame najboljšega advokata v mestu, da bo zagovarjal stavarke na sodišču. Lokalni odbor jeklarskih delavcev v Bethlehemu je izbral advokata Bootha, ki zdaj postane mestni solicitor.

Odslovili bodo tudi policijskega načelnika, ki je neki bivši kozak po imenu Curtis A. Davies, kateri je takoj sumil, da se zanj ne pripravljajo nič ugodnega. Prosil je v sosednem okraju Northamptonu za podelitev privatne detektivske agencije. Strokovno organizirani delavci v Allentownu so nastopili proti njegovi prošnji in sodnik C. A. Groman je njegovo prošnjo odklonil.

Seveda niso velebizniški listi poročali o strahovitem porazu, ki so ga doživeli kompanijski delavci na sodišču. Delavci bodo v tem mestu. Obdržavali bodo lahko svoje shode in govorili odprto, kaj sodijo o jeklarskih magnatih, da bi se jim bilo treba bati, da bodo količi kozakov padali po njih glavah. Volilni listek je za

NOTA JUGOSLAVIJE VRHOVNEMU SVETU.

Belgradska vlada je poslala ostro noto zaveznikom v Pariz glede Italije.

D'ANNUNZIEVE KOMEDIJE MORA BITI KONEC, ČE NE, BO VOJNA.

Ženeva, 25. nov. — Poročilo iz Belgrada se glasi, da edino intervencija zaveznikov more preprečiti vojno med Jugoslavijo in Italijo.

Rim, 25. nov. — Ameriški namestnik poslanstva, Peter A. Jay, je imel večeraj dolg intervju z ministrskim predsednikom Nittijem. Domneva se, da sta govorila o položaju v Dalmaciji.

Pariz, 25. nov. — Jugoslavija je večeraj dostavila ostro noto vrhovnemu svetu zaveznikov. Jugoslavija zahteva, da morajo zavezniki takoj storiti odločne korake napram d'Annunziju, ako ne, tedaj je oborožen konflikt blizu. Vlada v Belgradu zahteva, da vrhovni svet mirovne konference uposori d'Annunzija, da so sovražnosti z Jugoslavijo neizogibne v tistem trenutku, ko d'Annunzijevo četai prekoračijo demarkacijsko črto v Dalmaciji in se napotijo proti Splitu.

Jugoslovanski poslanci v Parizu, Londonu in Washingtonu so prejeli navodila, da obvestijo ministre zunanjih zadev in državne departamente o nevarnosti položaja ob Jadranu in da jih posvare, da nova vojna na Balkanu lahko izbruhne vsak čas, če d'Annunzija in njegovi bujakači hitro ne dobe zelenega jopiča.

Jugoslovanska vlada očita vrhovnemu svetu, da je sam veliko zakrivil pri tej krizi, ker ni hotel uveljaviti svojega zaključka v minulem poletju, ko je bilo sklenjeno, da se mora umakniti italijansko vojskovanje z Reke in da ga nadomesti mednarodna policijska sila, obstoječa iz Francozov, Angležev in Američanov.

Nota je udarila tudi Italijo, ker je ignorirala komedijo na Reki in pustila stvar, da se razvija kakor hoče; admiral Miho je tudi skril, ker je pustil d'Annunzija v Zader, namesto da bi bil preprečil njegovo izkrcanje. Jugoslavija slovesno svari, da "vse te provokacije niso ostale brez učinka in da vsa Dalmacija, ki je po grozni večini jugoslovanska, ni izgubila vere v pravično rešitev težavnega problema."

Nota zaključuje, da mora vrhovni zavezniki svet brez odloga izvršiti ukrepe, ki narede konec neznanim razmeram na vzhodni obali Jadrana.

London, 25. nov. — Po mnenju tukajšnjega časopisja je vojna med Jugoslavijo in Italijo gotova reč, ako se pravočasno ne stopi na prste komedijantu d'Annunziju. "Pall Mall Gazette" piše: "Mirovna pogodba s Italijo ni vredna krpe papirja, dokler se sme egoistični upornik (d'Annunzio) rogati mirovni konferenci in poljubno izvrševati napade na sosednje ljudstvo. Jugoslavoani so pokazali, da so prekomerno potrpežljivi, ali tudi njihove potrpežljivosti mora biti enkrat konec in tedaj bodo sami obračunili z roparjem, ako drugi nočejo."

delavce zelo važno orožje, toda vporabiti ga morajo znati sebi v korist, ker v nasprotnem slučajju se izkaže, da ima dvojno ostrino in da zaseka rane tudi tistemu, ki ga ne zna pravilno rabiti.

Nad dva tisoč jeklarskih strajkarjev pri pogrebu ubitega tovarja.

Youngstown, O. — Na dva tisoč strajkarjev je spremlilo k zadnjemu počitku strajkarja Gabriel Ziskovskega, ki so ga stavkovni najemniki ubili s količi. Sprevod se je pomikal iz East Youngstowna skozi trgovski del mesta na pokopališče Kalvarijskega.

Mestni lujan je očitno posegnil z jeklarsko družbo, kajti prepovedal je obdržavanje javnih shodov.

SOCIALISTI ZAGODEJO KRALJU V ITALIJI.

Nitti pravi, da je ljudstvo v Italiji zato volilo socialiste, ker ne mara druge vojne.

IMPERIALISTI SO PORAZENI.

Rim, 25. nov. — Kralj je večeraj odgodil otvoritev "rdečega" parlamenta za nekaj dni. Kot vzrok navajajo, da so se zavlekle nekakere volilne formalnosti. Parlament bi imel biti otvorjen v ponedeljek 1. decembra.

Rim, 25. nov. — "Ljudstvo Evrope ne mara več nobene vojne in ker je socialistična stranka edina, ki nasprotuje vojni, je ljudstvo Italije volilo socialiste."

Tako je izjavil večeraj ministrski predsednik Nitti, ko je pojasnil izid državnozbornih volitev v stališča vlade. Nitti je dejal, da se v zaveznikih državah čudijo vsled velikega števila novoizvoljenih socialistov in vprašujejo, kaj je temu vzrok; dalje je rekel, da se izza volitev pojavljajo in izgozmatvu "divji glasovi" prihajajoči revoluciji" radi išča olibev. Nitti pravi, da je govornje o revoluciji "absurdno." Po njegovem mnenju niso Italijani volili socialistov "iz ljubezni do socializma," temveč radi splošne nezadovoljnosti, ki izvira iz posledic vojne, katera ni ispada "nič kaj ugodno" za Italijo. Dalje je rekel Nitti, da so zavezniki največ krivi dogodkov na Reki in v Dalmaciji. Italija ne mara druge vojne in tudi z Jugoslavijo želi biti v prijateljskemu. Ako pa jedrsko vprašanje povzroči nov, težak konflikt, ga bo Italija poravnala kakor hitro mogoče. Zato je treba takoj rešiti jadransko vprašanje, iz katerega lahko izkipi nova vojna. Končno apelira Nitti na Ameriko, da naj pomaga Italiji "pravično rešiti" trnjevo reško vprašanje.

Rim, 24. nov. — Izvoljeni socialistični poslanci v Italiji se pripravljajo, da zagodejo kralju ob otvoritvi novega parlamenta prihodnji teden. Prej so se socialisti navadno odstranili iz zbornice, ko je imel kralj svoj prestolni govor, ker ga niso marali poslušati niti položiti prisage pred njim. All topot so sklenili, da se udeležijo otvoritvenih ceremonij v polnem številu in z demonstracijami prepredijo kraljev govor; govori se celo, da ga vržejo iz zbornice.

Pristaži kralja so v skrbeh, kaj naj stori. Ali naj kralj riskira blamažo in atopi v zbornico ali naj prijavi "diplomatsko bolezen" in pošlje svoj govor, da ga kdo prečita v parlamentu. Privrženci vlade so res v škripkih.

Socialisti so zadnje dni praznovali svojo zmago z velikimi nianifestacijami, pri katerih so izjavili, da bodo nadaljevali svoj pohod naprej v socialno revolucijo.

Rim, 24. nov. — (Poroča E. A. Mowrer). — Volilni izid v Italiji daje veliko misliti. Neizprosnit fakt je, da so boljševiski socialisti prejeli 30 odstotkov vseh glasov, nova katoliška stranka pa okrog 20 odstotkov. Socialisti imajo v novi zbornici skoraj 200 poslancev, katoliška stranka okrog 90, republikanci 15 in ostali sedež odpačajo na razne liberalne, šovinistične stranke, ki so pri volitvah nastopile v bloku takozvanih konstitucionalcev. Vseh poslancev je 508.

Italijanski socialisti — še se odteje manjšina Bissolatijevih reformistov — so najradikalnejša stranka v zapadni Evropi. Med vojno so ves čas nasprotovali vladi in ovrnali vojno. Njihov program je skoznozvo revolucionaren; zahtevajo nič manj kot sovjetsko republiko po zgledu ruskih komunistov.

Katoliška stranka tudi ni podpirala vojne s posebnim navdušenjem. Na neki čuden način se klerikalci v mnogih stvareh strinja s socialisti in če slučajno nastopijo skupno, bodo kontrolirali parlament in vlado. Najhujši poraz so želi italijanski šovinisti.

MEHIŠKA VLADA SE NI ODGOVORILA NA AMERIŠKO NOTO.

MOGOČE SE KABINET ODLOČI ZA NADALJNO AKCIJO.

Carranza najbrž zavleče odgovor.

Washington, D. C. — Državni department še ni prejel odgovora od mehiške vlade v zadevi ameriškega konzularnega agenta Jenkinsa, dasiravno so v neoficijelnih krogih trdili, da rok za odgovor poteče v ponedeljek.

Ravno tako so menda v neoficijelnih krogih v zmoti, ker so govorili, da bo državni tajnik podzvel zelo ostre korake proti Mehiki in da pride mogoče do preloma diplomatskih stikov med Mehiko in Združenimi državami, kajti v državnem departmentu ni opaziti nobenih znamenj, da se pripravljajo kaj takega.

Državni tajnik Lansing je podal zelo kratko izjavo, v kateri je povedal, da državni department še ni prejel odgovora na svojo noto od mehiške vlade.

Mehiški poslanik Bonillas se je čudil, da je državni department prišel a tako zahtevu, da je podobna skoraj ultimatu. Dejal je, da ni prejel informacij od svoje vlade, toda da čuti, da mehiška vlada ne more podvesti akcije, dokler niso znani uspehi pravosodnega postopanja.

"El Universal", španski list, ki izhaja v glavnem mehiškem mestu, je izjavil v soboto, da so vlada odgovorila prišle na noto iz Bala hiše v zadevi ameriškega konzularnega agenta Jenkinsa. Infirio Medina, namestnik mehiškega državnega tajnika, se je izrazil, da mora mehiška vlada počakati, da je zadeva končana na mehiških sodiščih, preden podvzame kakšno akcijo.

KONVENCIJA DELAVSKE STRANKE.

Chicago, Ill. — Konvenca je sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da se izpuste val politični jetniki kot Debs, O'Hara, Mooney, Billings itd. Gdč. Lucy Robbins je predložila resolucijo, ki podpira newyorški obrambni sklad. Gdč. Rose Henderson je govorila 40 minut o političnem položaju. Za njen govor je žela buren aplavz, ki je trajal deset minut.

Odsek za pravila je podal svoje poročilo, po katerih so žene enakovredne z moškimi v stranki. Razprava o pravilih je trajala dve uri in poročilo je bilo vrmeno zopet odsek, da izvrši nekatere popravke.

ŽRTVE LESNEGA ALKOHOLA.

Chicago, Ill. — V Chicagu so zopet umrle tri osebe na posledicah lesnega alkohola. Odkar je bila uveljavljena prohibicija, se množe žrtve tega strupa, ki povzroča slepoto ali pa smrt.

Navarnost obstoji v tem, da zdaj nekateri prodajajo ponarejeno žganje, kateremu je primešan lesni alkohol. Žrtve je v veri, da je kupila pravo žganje, pa je dobila za denar najhujši strup. To se je dogodilo John Ramboulu, Felix Maleninu in Rudolph Resnerju, ki so pili žganje v salonu John Wikusa. Prvi je umrl, ostala dva so pa prepeljali težko bolna v bolnišnico. Wikusa in njegovega točaja so aretirali.

Volitve so dokazale brez dvoma, da Sonninovala imperialistična politika in d'Annunzijevo komedija resnično nima nobene podpore pri Italijanskih delavcih in kmethih.

Zadnje dni pretresajo Italijo burne vesti o prihajajočem prevratu. Vlada je dala aretirati mnogo oseb v severni Italiji, toda preiskava je dognala, da so bili prijeti d'Annunzijevo pristali, ki kujejo nekakšne zarote. Govorice, da se kralj odpove prestolu, so zopet oživele.

PREMOGOVNIŠKI MAGNATJE SO PREJEMALI OGROMEN DOBIČEK.

VLADA NE BO OBRATOVALA RUDNIKOV, AMPAK BO DOLOČILA MEZDO.

Podjetniki vztrajajo pri zahtevi, da se povisa cena, ako se povisa meza.

Washington, D. C. — V neoficijelnih krogih kroži govoric, da predsednik potrdi pogoje, ki jih izdelajo justični tajnik Palmer, kurivni upravitelj Garfield in železniški ravnatelj Hines.

Vlada je odklonila nasvet, da zaseže rudnike in jih obratuje začasno, ampak Garfield in drugi so izdelali program za izravnavo spora, ki je seveda kompromisen. Po tem kompromisu se povisa meza za nekaj manj kot 31 odstotkov, ki jih je pripravil delavski tajnik Wilson. Kako sodi uprava o povišanju mezde, pa ni mamo v resnici nič definitivnega.

Kurivni upravitelj je izjavil, da morajo povišanje mezde kršiti podjetniki s svojim profitom, ki so ga imeli od povišane cene v letu 1917.

Zelo važna je izjava McAdooa, bivšega finančnega tajnika, ki je izjavil v brozovjaki, ki jo je postal kurivnemu upravitelju in v kateri pravi, da povišanje cen ni upravičeno, čeprav se meza ruderjem povisa do 31 odstotkov. On pravi, da poročilo finančnega tajnika o dohodniškem davku za leto 1918 pokazuje, da so podjetniki napajali od 15 do 3000 odstotkov profita na glavnicu.

"Prepričan sem, da je predloženo mezdno povišanje za rudniške delavce pravično in pametno," je rekel McAdoo. "Preden je bil odbit davek za nadprofit, ki je bil nižji kot v letu 1917, je pokazal dohodniški davek, da 100 do 300 odstotni dobiček na glavnicu ni bil nič izrednega."

McAdoo je dalja priporočil, da se ne dovoli povišanje cene in da se objavijo vplačila dohodniškega davka, ki so ga vplačali premogovniški podjetniki.

Njegova izjava je veliko zadovoljenje za rudarje in ostalo strokovno organizirano delavstvo, kajti voditelji organiziranih rudarjev so vsaki priložnosti naglašali, da so premogovniški podjetniki jemali izredno visok profit in da lahko povišajo mezo, ne da bi bilo treba povišati ceno premo. Velebizniški listi so pa vzlele takim izjavam slikali premogovniške podjetnike, kot ubožne Lazanje, katerim bočejo rudniški delavci vzeti zadnje srajce z njih. Če so imeli podjetniki od svoje glavnicu od 100 do 300 odstotkov dobička, bi bili lahko že na prvi konferenci v Buffalu v toliko pristali na zahteve rudarjev, da bi se konferenca ne razšla in bi ne prišlo do stavke, pravijo voditelji rudarjev. Ali podjetniki so hoteli imeti stavko, da lahko navijejo cene navzgor in odvale povišanje mezde na ljudstvo, nadalje pa prejemale še dobiček od 100 do 300 odstotkov na glavnicu. Vsa znamenja pa zdaj govore, da se njih želja ne urosniči.

Seveda kriče podjetniki še dalje, če se povisa meza samo za dvajset odstotkov, da so upravičeni do povišanja cene.

Prihodnja skupna konferenca zastopnikov rudarjev in podjetnikov se vrši šele po končani kabinetski seji.

Vatikan priznal avstrijsko republiko.

Kodanj. — Papež je priznal republiko Avstrijo.

VREME.

Chicago in okolica: V četrtek nestalno in mrzlo. Močni severni vetrovi.

"Prosveta" ne izide jutri vlad praznika Zahvalnega dne, namesto tega pa izide v petek na omih straneh.

Zdravniški nasveti.

Filozofski zdravnik F. J. Kern.

Influenca.

Oktoobra 1918. se je pričela epidemija influencae po Zdrženih državah. Vsi se še spominjajo zmedenjav, strahu in gorja, ki ga je povzročila. Nam zdravnikom se zdi zgodovina lanske epidemije kakor nekake sanje, toda nenavaden pojav se nam je zdela obširno razširjena bolezen. Ena tretjina vsake prebivalstva je obolila na influenco in umrlo jih je blizu pol milijona.

Zgodovina se ponavlja. Če primerjamo epidemijo pred tridesetimi leti, lahko pričakujemo, da se bo influenza ponovila to jesen ali pozimi; mogoče je, da se bodo manjše epidemije ponavljale prihodnji dve leti.

Čitatelji so pač radovedni, kaj storiti, če se ponovno pojavi bolzen. Ali imamo sredstvo, da se prepreči vsaj pri posameznih ljudeh, kadar je epidemija že tu?

Iz lanske izkušnje vemo, da kwarantana, katero so vpeljali razna mesta, ni posebno kaj zalegla. V San Franciscu in po drugih večjih mestih so bile zaprte trgovine šole in cerkve ter drugi javni prostori, pa se je bolezen vsceno širila. New York, kjer zdravstveni uradi niso bili tako strogi, ni imel nič več boleznikakor mesta, kjer je bila kwarantana najbolj stroga.

Po mojem mnenju so zoper razvoj influencae pri posameznem človeku edino sredstvo takozvani vakcini (Vaccines), narejeni iz bacilov influencae in drugih gliv, ki povzročajo vnetja sopol. Zato imamo že od lanskega leta dovolj izkušenj. Sploh je to edino znanstveno in pametno sredstvo, ki bi sploh pomagalo. Gotovo je štatelem znano, da so vakcini zoper teger (Typhoid Fever), skoro popolnoma odpravili to morilko, ki je v prejšnjih vojnah pomorila na tisoče vojakov. (Preračunano je, da bi bilo umrlo v svetovni vojni blizu 40,000 ameriških vojakov za legarjem, ako bi ne bili vakcinirani. V špansko-ameriški vojni jih je umrlo 15,000.) Vakcini so se izkazali kot izvrstno obrambno (profilaktično) sredstvo ne samo zoper teger, ampak že zdnjavna zoper zoper koze, in tudi zoper kolero. Iz tega bi pač lahko sklepali, da bi pomagali pri influenci.

Zadnje spomlad je neka cleve-landaka tovarna vakcinirala 3437 svojih delavcev zoper influenco. Izmed delavcev, ki so bili samo enkrat vakcinirani, je obolelo 378; izmed tistih, ki so bili dvakrat vakcinirani, jih je zbolelo 37; izmed tistih pa, ki so bili trikrat vakcinirani, so zboleli samo trije. Umrlo jih je šest, ki so bili samo enkrat vakcinirani.

Najboljši vakcin je sestavljen dr. Rosenow v Rochester, Minn. Najprej je vakciniral zdravnike, postrežnice in uslužbence po bolnišnicah v Rochesetr, Minn. Kmalu nato so drugi zdravniki pričeli rabiti njegove vakcine in mu pošiljali poročila. Iz več tisoč slučajev se da izvajati, da je izmed vakciniranih umrlo komaj eno četrtno toliko kot izmed nevakciniranih.

Jaz sam sem imel nekoliko izkušnje s takozvanimi "Stock Vaccines", katere smo rabili zoper navadno influenco in prehlade še pred zadnjo epidemijo. Nabrizgal sem si sam tri zaporedne doze "Mulford's Influenza Serobacterin" takoj prvi teden epidemije. Influenca se me ni prijela, dasirav sem bil vsak dan izpostavljen okuženju. (Zatekel mi je pač mali jezidek za par dni, kar sem smatral za prav mil napad boleznik, ki se morda ni mogla razviti valed profilaktičnega vbriganja.) Vakciniral sem še kakih deset drugih ljudi nekako za poskušnje; noben izmed teh ni zbolel na flu.

Letos imamo vakcine narejene iz bacilov, kateri so se dobili pri bolnikih, ki so imeli epidemično influenco. Ti bi morali biti še bolj uspešni kot prejšnji iz navadne hripe (La Grippe).

Znano pa je, da ti vakcini ne za-ležajo toliko pri stravljenju boleznik. Kadar se razvije pljučnica, imamo vakcine zoper pljučnico, ki so se tudi v mojih rokah izvrstno obnesli.

Čitateljem bi svetoval, da si daje vbrizgati tri doze vakcinov zoper influenco, kakor hitro se pojavi epidemija v nasebini. (Angličko ime za vakcin: Rosenow's Influenza-Pneumonia Prophylactic Vaccine.) Vbriganje nima nobenih slih posledic, ni nevarno in tudi ne boli. Vbriganje navadno po-

petnajst kapljic vsak tretji dan. To naj bo obenem v odgovor o-nemu rojaku iz Colorado, katerega skrbi, kako bi se obranil influ-ence, ter mi je tozadevno pisal zi pojasnilo.

Osebe, ki so že imele influenco lansko leto ali letošnjo pomlad, so že kolikortoliko imune in ne bodo rabile teh profilaktičnih sredstev, razen če bo epidemija pokazala, da se bolezen loti človeka v drugo.

ZAHVALNI DAN.

Skoro vsi narodi imajo kak poseben dan določen, da se zahvalijo najvišjemu bitju za poljske pridelke. Katoliška vera ima določeno prvo nedeljo v mesecu novembru kot zahvalni dan. Druge vere in drugi narodi imajo pa tudi določen poseben dan, da se zahvalijo za dobro žetev in sploh dobro letino.

V Zdr. državah je pa določen zadnji četrtek meseca novembra kot zahvalni dan. Kolikor se more določiti iz zgodovine Amerike, so praznovali prvi zahvalni dan očetje Pilgrimi l. 1621 svoj zahvalni dan za dobro žetev. Za časa revolucije je kongres vsako leto posebej določil zahvalni dan. Od leta 1863 je pa določen zadnji četrtek meseca novembra kot zahvalni dan, ki je oštejelni praznik za vse Zdr. države.

Za ta dan razpošlje predsednik Zdr. držav posebno poslanico na splošno prebivalstvo Zdr. držav. Za letošnji zahvalni dan je pred-sednik Wilson razposlal sledečo poslanico:

"Prišel je čas, ko se narodi Zdr. držav zopet zahvalijo Bogu Vsegamogočnemu za darove, katere nam je dal zadnje leto. Pred enim letom smo se zahvalili da je pravica zmaga-la z božjo pomočjo in da je mir nastal med narodi, ki so se borili. Sedaj ko je to končano, gledamo z zaupanjem v bodočnost in v novo dobo, katere nas bo bogato popla-čala vse naše žrtve.

Toda, da dovršimo ono delo, za katero je ameriški narod posvetil svoje življenje in ogromne proiz-vode zemlje, je potreba, da se po-svetimo onim principom prava, ki so zmagali z božjo pomočjo. Ne moremo se bolj hvaležnejšega iz-kazati, kakor da ščitimo z udano-stjo in patriotizmom ona načela, za katere so se svobodni narodi te dežele borili in tudi umirali.

Ravno v minulem letu smo imeli vsega dovolj, za kar moramo biti hvaležni. Kljub ekonomski in in-dustrijski krizi, katere je bila po-sledica zadnje vojne, smo pridelali vsega v obilici. Poljski pridelki so bili bogati, da zamoremo pomaga-ti drugim narodom, ki niso pridelali to leto dovolj. Naša demokra-cija ostane neomajena sredi sveta, ki je v političnem in socialnem kaosu, ker so naše tradicije voditel-ji na poti napredka in civilizacije.

Ti veliki darovi, za katere so svečano zahvaljujemo, bi nas morali vzpodbuditi do popolnejšega pojmovanja o naših dolžnostih napram sebi in napram človečanstvu in da pazimo na to, da nas nič ne moti v dovršenosti zmage, katero smo pripomogli priboriti. V vojno smo stopili brez kakih sebičnih na-menov in z ravno takimi čistimi na-meni moramo sodelovati k stalne-mu blagostanju narodov, da stopi-mo v prijateljstvo z vsomi narodi na svetu, da bo zavladala na svetu pravica, zadovoljstvo in mir.

Valed tega jaz Woodrow Wil-son, predsednik Zdr. držav odre-dim četrtek sedemindvajseti dan v mesecu novembru 1919. A. D. let dan zahvale in molitve mojih so-državljanov, pozivajoč jih, da naj ustavijo ta dan svoje običajno de-lo in da se zahvalijo Bogu Stvari-telju vseh dobrot in Gospodarju naše usode." **WOODROW WIL-SON.**

RAD BI IZVEDEL.

za mojega brata Jožefa Pregelj, pred desetimi leti bila sva skupaj v Leadville, Colo. Sporočiti mi imam zelo važne stvari iz domo-vine, ako kdo rojakov ve za nje-gov naslov, prosim, da mi to na-znani. Ako pa bo sam čital oglas, naj se mi prijavi na moj naslov: svojem bratu, Anderj Pregelj, R. R. 1, Pittsburg, Kans.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaj z njeni-mi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebni-ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminie, Pa.

Dober liniment.

Menda ci potreba naglašati posebj in tolnačiti kako priporočljivo je imeti na roki steklenico dobrega li-nimenta za zunanjo uporabo v slu-čaju hitre potrebe — in tukaj ni nobenega boljšega za te reči kakor

**Severa's
Gothard Oil**

(Severovo Gothardsko olje), ki je znano kot jak sovražnik proti vsem lokalnim trganjem in bolečinam. Priporočljivo je za revmatizam, lumbago, srajtiko, proti otacinam, bolečinam v križu ali otrpanju udov in mišic. Na prodaj v vseh le-karnah. Cene 50c in 2c davka ali 60c in 3c davka.

W. J. SEVER & CO.
CLEAR HARBOR, ILL.

**DELAVCE
POTREBUJEMO.**

Plačamo po 70c na uro.

Oglasite se pri
GERHARDT F. MEYNE
Wrightwood Hermitage
Ave., Chicago, Ill.

Na Sveti večer doma

pri vaših, ako pošljete bakse z Relief ladjo, katera odpluje sredi decembra pod ameriško zastavo naravnost v Jugoslavijo (Gravoza) v Dobrovnik.

Zapokajte takoj vaše blago in jedila, katere se ne pokvarijo. Bakse zabijete dobro in jih pošlite na nas, kakor tudi natančni na-slov prejemalca v domovini, in money order od vsakega funta 14c. Za bokse vam garantiramo, in pomislite na veselje doma vaših družin na sveti večer. Vse pošlite na

European Trading & Export Co.
88 Ninth Ave. New York City.

DR. JOS. V. GRAHEK
edini slovenski zdravnik
in ranocelnik v Pennsylvani-ji. Zdravi vse otročje,
ženske in možke bolezni.

Uradne ure so: 10 ure
zjutraj do 2 ure popoldan.

Bell Telephone Cedar 2388

**843 E. Ohio Street,
N.S. PITTSBURGH, PA.**

POZOR! POZOR!

Izdel je novi občirni cenik
Domačih Zeličnih Zdravil
(priporočeni po šupniku Knapipe)

Poleg vsakega zdravila je na krak-ko razloženo, za kaj in pri kateri bo-lezni se rabl.

Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju.

Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Bldg.
NEW YORK, N. Y.

PIVO Vi lahko imate najboljšo vrsto domače varjene

ČEMU SI BELITI GLAVO—DELAJTE SAMI SVOJE PIVO DOMA.

NAS izvrstni posušeni malik hani ki moči naravnih vseh dobrih piv. Brez nevarnosti izdelavite kar vam da moči in tonus. Ta je naravno in najzdravljivejša zdravilna in devoljiva zmes!

VRSTA zdravilnih edinstvenih varilnih od dva do dva in pol, kar je dobro, da j-nala smen od najboljših na trgu. Sestavljen od kromskih zrn, ki so se dolgo vrata, da napravijo nekaj zelo dobrega za vas.

NAS čim prej tega je zelo na kratko odročeno. Zdrav smo bolj priporočamo vseh zadnjih predvzmetov tega po 1. januarju, 1920, karj posušeno in sodelno "doma-čino" izdelat ga je za hitro in zdravo. Na aprillu 1920 vama pošljemo vse in pripravni in zmes, ki vam daje dovolj za prvi celina pravo letno zbiranje, tako ki ima posebno in slabo pi-vo. Mi vam pošljemo tudi vse potrebne navodila kako se dela to pivo.

TA POSREBA FONDUSA VELJA LE ZA DOBO SI UNI.

Dovolj te pripravne za 30 galon piv vama pošljemo za ceno \$1.25. Vi od pripravni \$1.25. Da sedaj je to ni postava ki zdravilo posušeno kromskih "domačino". To so vse te njih navodila, ki vam jih pošljemo je to hitro in zdravo.

Pošljite nam vaše navodila še danes in hitro pripravite in mi VAM JAMARJO PO-POLNO ZADOLJNOST.

Nato hitro pošite različnih velikih količin hitro se hitro narediti španja, pivu, vama bi drugo hitro listov, vama pošljemo (poštano vletilo) za \$1.25 v gotovem denarju ali Money Order.

Naslovite vse na: **MICHIGAN WHOLESALE HOME BREW SUPPLY CO.**
881 FARNSWORTH AVE., DETROIT, MICH.

ŽELIM, DA SE OGLASILJO.

sledeči trije rojaki John Mihelič, Alojz Kikelj in Jožef Aucec, upam, da so val trije v Zdrženih državah. Bil smo skupaj pri vo-jakih v starem kraju od leta 1906 do 1909 pri 17. pošpolku 15. stonjija v Celoveu. Jaz sem doma od Radeče pri Zidanem mostu. Porsim jih, ako se nahajajo še med živimi, da se izglasijo svojem nekdanjem prijatelju in sicer na naslov: Joseph Klanšek, S. N. H. First and Cornsat Sts., La Salle, Ill.

RADA BI IZVEDELA.

kje se nahajata brata Anton in Kristan Petriš (po domače Učar-jeva s hriba) iz Vipave, Tope je bil svoječasnno v Indianapolisu, pozneje v Calumet, Mich., a po-tem ne vem, kje sta. Imam jima poročati zelo važne stvari iz stare domovine, če kdo ve za njih na-slov, naj mi to naznani ali pa naj se sama prijavi na naslov: F. G. 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

**GRAMOFONSKE
PLOSCE**

Pišite po novi cenik

Velika zaloga ur in zlatnine

Wm. Sitter Co.
3805 St. Clair Av.
Cleveland, Ohio

Za božične praznike.

Stara navada je še, da pošiljajo ameriški rojaki svojcem v starem kraju denarnu darila za vsake praznike. Ta darila so bila vedno sprejeta z največjim veseljem, a letos bo to v toliko večji meri, ker je potreba toliko večja.

Vsake pošiljatelj potom moje tvrdike je popolnoma varna pred izgubo in bo dospela na svojo mesto v najkrajšem, pri sedanjih razmerah možnem času.

100 kron za	\$ 1.50	500 kron	\$ 7.00
200 kron	3.00	1,000 kron	14.00
5,000 kron za	85.00	300 kron	4.35
1,000 kron za	16.75	5,000 kron za	38.00
5,000 kron za	38.00	10,000 kron za	105.00
10,000 kron za	105.00	25,000 kron za	410.00

50 lir za

100 lir za

500 lir za

1,000 lir za

POTOVANJE V STARI KRAJ.

Štrajk v newyorickem pristanišču je končan. Promet z Evropo se zboljšuje in prihaja nakaaj v stari tir. Z 21. novembrom se ima pri-četi roden tedenski promet na Francoški liniji. Kdor želi biti na Božič doma, naj takoj piše ali pe pride na spodaj navedeni naslov.

POTNI LISTI. — Onim, ki no-čejo sami imeti tega posla, pro-skrbim potne liste v kratkem času.

LEO ZAKRAJEK,
70—9th Ave.
NEW YORK.

**Dobra zlatnina
po zmernih cenah.**

Fridite v naše stare in dobre znane prodajalne zlatnine ako želite dobiti dobre zlatnine po niski ceni. Mi smo v ti trgovini že 68 let in smo že vedno dali našim odjemalcem najboljšo vrednost. Mi ne pro-dajamo slabega blaga za visoko ceno. Naša je PRAVA prodajalna zlatnine.

Vi dobitte pri nas pisano jamstvo za vsako blago, ki ga kupite od nas. Naše blago je vrednici vsake kot ga opisanjemo. Vsaka jamstvo je garan-tirano od dobroznane velike trgovine.

Ure	\$5 do \$ 250.00
Vročice	1 do 50.00
Prstani	3 do 25.00
Kravnatne igle	3 do 50.00
Diamanti	5 do 1000.00

Samo ena cena.

Louis De Roy & Bros.
544 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
Nais 68 letnica. Blizu 6th Ave.

"PAZITE NA MENJAJOČE CENE."

Sedaj je mogoče pošiljati denar v stare domovine in sicer na Slovensko v kronah, v kraje zasodene po Italijanih pa v lirah.

Sedanje cene so s poštnino vred:

100 kron	\$1.50	500 kron	\$ 7.00
200 kron	3.00	1,000 kron	14.00
300 kron	4.35	5,000 kron	66.50
400 kron	5.80	10,000 kron	133.00

Potuje se tudi lahko v stare domovine, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prostor, a parnikov je za sedaj le kaj malo, zato je bolje, da vsake malo potpri, da se razmere zboljšajo.

Za pojasnila pišite na:

FRANK SAKSER,
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

MOŠKI IN ŽENSKÉ

Na napravite napaka, akaj si ne preskrbite naj-zdravjšega najpoštenjšega, najizkušenejšega in naj-boljšega zdravnika v vašem kraju. Dr. Mullin ima 39 let izkušnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov, bolnih na najrazličnejše načine. Valed tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zaguarate za svoje bolezni. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resni-čne pomoči za vaš denar.

Brezplačna zdravniška preiskava potom stroja. Govorite vaš materni jezik.

Uradna ure od 9. do 6. V nedelje od 10. do 2.

Dr. B. F. MULLIN, Specijalist
411—4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA
Nasproti glavni polici.

NOVO!

Vsem mojim cenj. odjemalcem naznanjam, da sem dobil nov

EXTRAKT ZA PIVO

potom katerega napravite fino penoče pivo z dobrim od prave pive se nič različnejšim okusom, katero je tako za piti brez vsacega kuhanja in pripravljanja ter ne potrebuje nič sladkorja. Cena jedne konvi sa več nego 100 steklenic samo \$3.00.

Popoln uspeh zajamčen, ali denar nazaj.

Naročilom prilagajte denar ali money order ter naslovljajte na:

A. Pestotnik,
22 Overpeck Ave., Ridgeland Park, N. J.

**Henry J. Schnitzer
State Bank**

ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJ POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO. PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI. IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU.

Ki žele potovati v stare domovine, ki žele poslati denar ali kateri imajo opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki stoji svoji varstvom in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v materinškem jeziku.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
131 Washington Street
New York, N. Y.

Posiljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Latio.

Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarško in Romunsko. Jamčimo za vse poslani denar, vsake kot pred vojno, da bodo hitro in točno izplačani.

KASPAR STATE BANK
1800 East Island Ave., Chicago, Ill.

IZ GLAVNEGA URADA TAJNIKA S. N. P. J.

VII. izkaz v podporo vladne ostriževalne komisije v stari domovini.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like Nabrala J. Lehan in Fr. Massel, Daroval John Procelj, Merced Falls, Calif., etc.

Skupaj nabrano \$218.15, Preostanek zadnjega izkaza \$43.09

V blagajni za ostriževalne otroke \$703.73, John Verderbar, tajnik.

Inozemstvo.

Hišna dekla kandidatka za državni zbor.

London. — Jessy Stephens, hišna dekla, ki ima zelo bujne laso in navadno je zmiraj, gologlava, je prijavila svojo kandidaturo za sedež v parlamentu na tiketu Delavske stranke.

Volitve v Avstraliji.

Melbourne, Avstralija. — Centralne volitve v Avstraliji se vrše 13. decembra t. l.

Kolčak na robu padca.

London. — Vznemirajoče vesti prihajajo iz Sibirije. Na vsej črti ob sibirski železnici, po kateri se umika tepena Kolčakova armada proti Irkutsku, se pojavljajo upori in guerilski boji. Nekateri preokujejo, da Kolčakova vlada ne bo eksistirala nitj en teden več.

Občinske volitve v Parizu.

Pariz. — Občinske volitve v Parizu se vrše 30. novembra.

Načrti socialistov v Belgiji.

Brusel. — Generalni svet delavske stranke v Belgiji je imel zborovanje zadnje dni. Navzočih je bilo tudi 70 socialističnih poslancev, ki so bili izvoljeni pred eno tednom. Stranka je sklenila, da bodo socialisti prevzeli odgovornost za novo vlado in pripravili vse potrebno za revizijo ustave in za ureditve strankinega programa.

Prášci so povzročili vojno!

Budpešta. — Grof Karl Sellen, bivši cesarjev svetovalec na Dumažu, je dejal v pogovoru s P. H. Meadom, zastopnikom ameriškega Rdečega križa na Ogrskem, da so — prášci povzročili veliko svetovno vojno. Sellen je povedal: Petnajst let pred vojno je Srbija poslala veliko število práščev na Ogrsko. To je jesilo madžarske práščere in so protestirali pri vladi proti uvozu srbskih práščev. Ogrska vlada je takoj ustavila uvoz práščev iz Srbije pod pretvezo, da so bolni. Srbski politični voditelji so se takoj vrgli na ta dogodek in nastalo je "svinjako vprašanje", s katerim so imeli opraviti celo diplomatje. Prišel je nesporazum in tako se je rodila propaganda mrlnje in intrig, ki je naposled prinesla svetovni konflikt.

V Italiji primanjkuje premoga.

Rim. — Vled štrajka premogarjev v Ameriki je zelo padla zaloga premoga v Italiji. V novembru je znašala zaloga 700,000 ton, toda v decembru bo še manjka. Edino upanje je še Anglija, toda ako tudi iz Anglije ne pride nič, potem nastane v Italiji velika kriza.

Zelo napredna ogrska mirovna delegacija!

Budapešta. — Nova ogrska vlada je imenovala sledeče osebe delegatom, ki pojejo v Pariz podpisati mirovno pogodbo z zaveznički: Grof Albert Apponyi, načelnik; grof Stefan Bethlen, ožji prijatelj nadvojvode Jožefa, grof P. Teleky, Martin Lovassy, minister zunanjih zadev v Friedrichovem kabinetu, in nadškof Gieswein. Kot svetovalci mirovne delegacije so imenovali: katoliški škof Andor Leopold, dr. Szabo, član reformistične cerkve itd.

Egiptovski revolucionarji vrčeni v zapor.

London. — Iz Kaira javljajo, da je britski general Allenby ukazal zapreti štiri voditelje narodnega gibanja v Egiptu.

Ameriške čete v Forenju ostanejo.

Pariz. — Ameriške čete na P. remkanu ostanejo tam, čeprav ameriški vojski ni sprejel mirovne

pogodbe. Ameriške pristanišče v Evropi za sprejemanje potrebnih za armado v Nemčiji bo odleje Antwerp v Belgiji in ne več Brest na Francoskem.

Svedski komunist ni smel na Dansko.

Kodanj. — Danske oblasti so pridržale na meji urednika švedskega boljševiskega dnevnika "Folkets Dagblad," ki je hotel konferirati z Litvinovom v Kodanju. Urednik se je moral vrniti v Stockholm.

Srbi zaseli Strumico.

Belgrad. — Srbske čete so zaseli ozemlje ob Strumici, ki pripada Srbiji po pogodbi z Bolgarsko. Srbski uradniki so nadomestili bolgarske.

Združevanje socialističnih frakcij v Nemčiji.

Berlin. — Delovanje za združenje desnega in levega krila nemške socialne demokracije kaže nekaj napredka.

Šušna znižala pridelok pšenice v Avstraliji.

London. — Po uradnem poročilu se je v Avstraliji pridelalo leto samo 40 milijonov bušjev pšenice radi velike suše; laniški pridelok je bil 179 milijonov bušjev.

Štrajk pekov v Madridu.

Madrid. — Glavno mesto Španije je brez kruha vsled splošne stavke pekovskih delavcev. Oblasti zalagajo ljudstvo v vojaškim kruhom.

Socialisti v ogrski vladi.

Budapešta. — V novem ogrskem kabinetu, katerega je sestavil Karl Huszar, je več socialistov in med njimi je tudi Payer, kateremu je poverjeno domobranstvo.

Mednarodna dijaška unija.

Strasburg, Nemčija. — Tukajšnji mednarodni kongres dijakov je porodil v terek Mednarodno zvezo dijaških društev. Mednarodni zvezi so se pridružila dijaška društva v Nemčiji, Belgiji, Franciji, Poljski, Čehoslovakiji, Španiji in Luksenburški. Sedež dijaške Internacionale bo v Bruslu.

"Rešitev" ruskega vprašanja se odloži na spomlad.

Pariz. — V krogih mirovne konference se govori, da zaveznički odloče "rešitev" ruskega problema na prihodnjo spomlad.

Obsojen nemški komunist.

Hamburg. — Dr. Lauffenberg, vodja tukajšnjih spartakovcev, je bil zadnje dni obsojen po vojnem sodišču na leto dni zapore zaradi veleizdaje.

Isčem svojega brata.

John Tevz'a, zadnji krat bila sva skupaj v Butte, Mont. in od tedaj ne vem več kje je, ta je od leta 1917, pripadal je k društvu S. N. P. J. št. 252, Enum Claw, Wash. Prosim vse cenjene rojake če kdo ve za njegov sedanji naslov, da mi ga naznani ali pa naj se mi sam prijavim svojem bratu na naslov: Jožef Tevz, P. O. Box 38, Acme-Wyo.

ROJAKI! Naročite se na knjigo.

Književna Matice S. N. P. J. Matice izda pet knjig, kakor hitro se oglasi dvatisoč naročnikov. Naročnina s pristopnino vred za prvih pet knjig je tri dolarje. Ako ni zastopnika Matice v vaši naselbini, pošljite naročnino tajniku Matice: Frank Aleš, 2124 South Crawford Ave., Chicago, Ill.

MLADENICE,

16 let stare.

Odnasanje raznih listin, Sprejemati naročila, Zavijati blago.

Dobro stalno delo, dobra pričetna plača in prilika za napredek.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St. Chicago.

MLADE MOŽE

17 do 25 let stare, za

pakiranje, zaviranje, tehtanje, urejanje naročil pri raznem blagu.

Te službe dajejo zelo dobre ugodnosti za bodočnost in so stalne. Dobra pričetna plača.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St. Chicago.

MOŽE,

DELAVCE,

MOČNE,

Dvokolničarje, Skladiščnike, Notranje delo, Stalna služba.

Dobra pričetna plača. Prilika za napredek.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St. Chicago.

MLADE SENSKE

za delo pri raznem blagu,

zavijanje blaga, pregledovanje, pakiranje, tehtanje poštnih zavitkov, preštevanje, ureditve naročil, in razna druga dela pri blagu.

Stalno delo, dobra plača, ugodna prilika za napredek onih, ki žele in imajo resno voljo.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St. Chicago.

DEKLETA,

nad 16 let stare

ZA DELO PRI RAZNEM BLAGU,

za delo v našem

ODDELKU za IGRAČE, ZLATNINO in SREBRNINO.

Odrediti naročila in drugo delo pri raznem blagu.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delovne ure so od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan ave., Arthington St.

POZOR ROJAKI!

Kadar se kdo nahaja v Duluth, Minn., naj se oglasi pri meni, vsak hoda dobro in tečno postrojen, ako ste lačni, žejni ali zaspani, tve lahko pri meni dobite. Ne uljudno pripravim: Ludvig Kočvar, 917 W. Michigan St. 9th Ave., "Home Hotel", Duluth, Minn.

DEKLETA IN ŽENE,

16 do 30 let stare.

Lahko in čisto delo.

V tovarni barvil, v tovarni zabojev, v tovarni kovčkov, v knjigovodnici.

Dobra pričetna plača. Ugodna prilika za napredek. Stalno delo. Se ne zahteva izkušnosti.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St. Chicago.

POTREBUJEMO DELAVCE

Stalno delo, dobra plača.

POTREBUJEMO MIZARJE PRI

železnikih vozovih; delo od kosa, popravljanje kar.

THE STREETS CO.

W. 48th & S. Morgan St. Chicago, Ill.

Važno za potnike.

KATERI SE NIMATE POTREBNIH LISTIN ZA POPOTOVANJE, NE HODITE V NEW YORK, DA SE NE PRIPE TI TUDI VAM ISTO KOT MNOGIM, KI ČAKAJO VEO MESECEV NA ŠIKARTE IN BOGATIJO ŽIDOVŠKE AGENTE. OBRNITE SE NA NAS IN MI VAM BOMO V PAR DNEVIH PRESKREBELI POTNE LISTE, ŠIKARTE, NAJBOLJŠI PARNIK IN VEE, KAR SE POTREBUJE ZA POTOVANJE VSE TO PO NAJNIZJI CENI; S TEM SI PRIHRANITE DENAR, TRUD IN ČAS.

OPRAVLJAMO VSE NOTARŠKE POSLE (COMMISSIONER OF DEEDS), KUPLEMO BONDE IN DRUGE VREDNOSTNE PAPIRJE, MENJAMO IN POŠILJAMO DENAR, IZVAŽAMO POLJEDELJSKE IN INDUSTRIJSKE STROJE TER VSA KOVŠTNE STVARI V STARI KRAJ.

TVRDKA JE SLOVENSKA IN IMA DRAVNO DOVOLJENJE ZA POSLOVANJE TER JE REGISTRIRANA PO ZAKONU DRŽAVE NEW YORK.

EUROPEAN TRADING AND EXPORT CO.

88 NINTH AVE. NEW YORK, N. Y.

LEP ŠTRUKELJ IN V. HORAK, lastnika.

Telegram: Slavija. Teleph. Chelsea 3966.

Domača pijača

HOP'S - MALT

Zelo okusno za piti.

Nalži sestavljeno in pripravljeno po izučnih močeh in se pripravca za domačo pijačo. Ima dosti pene in pravi okus jamiemo zadovoljstvo. Dovolj za 8 galon pijače se vam pošlje na prejem svote \$1.00, dovolj za 20 galon pa za svoto \$2.50 vsa naročila tako pripraviti se pošljejo s blagom. Pošljite in se pripravite. Opomba: NE RABITE KVASA, TO JE PROTI ZAKONITO. Knjiga s različnimi navodili za izdelovanje pijač vam pošljemo za \$1.00.

INTERSTATE DISTRIBUTORS

27 East Grand River Avenue, DETROIT, MICH.

V ODGOVOR PROHIBICIJI!

KUHAJ SAM DOMA! Iz nakega izvrstnega Malta in hmelja napravi lahko vsak sam dobro pivo, katero vas osvobodi in okrepi kot v starih časih. 10 galon pijače za \$2.25. Pišite še danes, dokler še lahko pošljemo po pošti vsa potrebna navodila. Kakovost je jamčena in pri večjih naročih damo popust. Frank Ogler, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

DEKLETA IN ŽENE

za lahko delo. Izbrali semena.

Dobra plača. Pri:

LEONARD SEED CO.

226 W. Kintie St., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inokorp. 17. junija 1907 v državi Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922. Izvrievalni odbor. UPRAVNI ODBEK. PREDSEDNIK: Vincenc Calkar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: Anton Hrest, Box 140, Coonburg, Pa. TAJNIK: JOHN VERDERBAR, 3708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill. UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. POROTNI ODBEK. John Ambrožič, predsednik, Box 351, Coonburg, Pa. John Underwood, 408 Hay St., Springfield, Ill. Martin Zelenčar, Box 276, Barberton, Ohio. Jos. Radiček, Box 432, Smithton, Pa. Frank Sourek, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio. BOLNIŠKI ODBEK. OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZHOODNO OKROŽJE: Rudolf Platrich, Box 436, Bridgeville, Pa. Anton Radiček, Box 72, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 154, Grant, Kan., in njegovim Las Kukan, Box 244, Gilport, Minn., in njegovim Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio. Jos. Kalaš, 1907, E. 74th St., Cleveland, Ohio. Tiskovni odbor. Vincenc Calkar, Jos. Ambrožič in Matt Petrovič. ZDRUŽITVENI ODBOR. PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trébi, Box 181, Lawrence, Pa. John Oren, 242 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Štuk, 1191 E. 63 St., Cleveland, Ohio. Mary Udeval, 1244 So. Racine Ave., Chicago, Ill. VROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. Z. Kern, 2808 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jos. Zverinčič. POZOR! — Vse članove pošljite in stvari ki se tičejo gl. izvirnim odborom in izvirni spiski naj se pošljejo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Vse zadeve bolniške podpore naj se pošljejo Paul Bergerju, bolniški bolnišni odbor v gl. uradu. Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Matt Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, signat naslov je zgornji. Vsi prisilni na gl. porotni odbor se naj pošljejo na naslov: Jos. Ambrožič, Box 351, Coonburg, Pa. Vse pritožbe proti ureditvi glasila se naj pošljejo predsedniku Glasilnice Vincenc Calkarju. Vsi dopisi in drugi spisi, nomencla, oglaš, naročila in zbirki vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

BOŽIC v stari domovini ZAMOREJO PRAZNOVATI V VESELJU IN ZADOVOLJNOSTU SAMO Z VAŠO POMOCJO IN DOBROSRCNOSTJO. Skušajte razveseliti svoje v stari domovini za BOŽIC MIRU. POŠLJITE NJIM DENAR, KAJTI Z DENARJEM SI ZAMOREJO PRESKREBETI VSE POTREBNO. KLJUB TEMU, DA JE V STARI DOMOVINI VSE ZELO DRAGO, SO PA KRONE TAKO POCENI, DA ZAMORETE S PAR DOLARJI MNOGO POMAGATI. SORODNIKI V STAREM KRAJU BODO ZELO VESELI, AKO JIM DOSPE AMERIŠKO DARILO PRAVOČASNO V ROKE. PRIŠLO BO PA TUDI PRAVOČASNO IN POD POPOLNIM JAMSTVOM, če ga odpošlata s posredovanjem naše starš, zanesljive in v pldo znane tvrdke: EMIL KISS, banker, 133 Second Ave., NEW YORK, N. Y. PRODAJA PAROBRODNIH LISTKOV. MENJAVA DENARJA. Vstanovljeno 1888.

Prazniki se bližajo! Ob tem času navadno vsako slovensko vito vltvo veselja. Vsi sorodniki doma v starem kraju niso vlti tega veselja že nad 4 leta, da pa nlij napravite to veselje, pošljite njim vsaj nekaj denarja, to se stori. NAJHITREJŠE, ZANESLJIVEJŠE IN NAJČENEJŠE s tem, da odpošljate preho na val denar, vsim drugim v stari domovini. Sicer pa tega ne odlašajte, ako želite, da to sprejmejo za delnice in novoletne praznike, ker poita je onaj celo skloplena in stihla s stariim krajem so zelo otežakena. Zaposnite si, da se najprej vsaki lija za granice napraviti vsim v domovini ako jim pošljete denar. Ako kdo želi kaj več poizvedeti o našem podjetju in poslovanju, naj se obrne do nas za posvetila in cenike, katero dragoceno pošljemo vsakemu brezplačno na zahtevno željo. Pišite na: John Nemeth State Bank 1397 Second Ave., cor. 13rd St., NEW YORK CITY

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"

2827 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Štampa v obliki št. št. (November 30-19) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Pomnite jo pravčasno, da se vam ne sčeta list.

PODJETNIKI SO PONUDILI RUDARJEM KAMEN MESTO KRUKA.

Menda ni treba še posebej povdarjati, da so se življenjske potrebe podražile od leta 1914 do sto odstotkov, medtem ko se je rudarska mezda povečala komaj za 87 odstotkov. To je bilo že tolikrat povedano v raznih listih — delavskih in nedelavskih — da je nepotrebno to dejstvo posebej naglašati, ker je splošno znano.

Ali malo komu je bilo znano, da so rudniški podjetniki imeli velik dobiček od premogovih cen, dokler ni tega konstatiral kurivni upravitelj dr. Garfield. Tako ni bilo znano širši ameriški javnosti, da ne bodo premogovniški podjetniki imeli prav nobene izgube, če povišajo rudarjem mezdo za trideset odstotkov, ampak jim ostane še dobiček, da bodo prav lahko izhajali z njim. Tudi ta fakt je navedel kurivni upravitelj. In kaj so storili podjetniki? Povišali so rudarjem 15 do 20-odstotno povišanje mezde. Povišali so tudi, da ne morejo povišati mezde za več odstotkov, ako se ne povišajo primerno premogove cene.

Statistični izkazi govore, da je bil povprečni rudarjev zaslužek tak, da ni mogel prehraniti pošteno svoje družine. Navzlic tem neovrgljivim dokazom so pa podjetniki ponudili kamen najslabše vrste rudarjem mesto kruha. Kaj pa je 15 ali 20-odstotno povišanje mezde družega kot kamen, če ti odstotki ne zadostujejo za kritje difference med mezdo izza leta 1914 in sedanjo mezdo pri nakupovanju življenskih potrebčin?

KAJ JE PRAV IN KAJ NI PRAV.

Štrajk rudarjev je bil "proti postavi" in sodnik je razsodil, da mora biti štrajk preklican. Štrajk je protipostaven radi tega, ker se ne sme preprečiti produkcija premoga. Tako je dejal sodnik.

Governor v Severni Dakoti je vzel rudnike privatnim državam z namenom, da jih obratuje država. Governor je s tem preprečil stavko in dosegl, da se nadaljuje produkcija premoga. Toda sodnik je zopet razsodil, da je "protipostavno" vzeti rudnike in kopati premog pod vodstvom države.

V enem slučaju je "protipostavno" štrajkati, v drugem je pa zopet "protipostavno" kopati premog! Kaj je prav?

V mestu Toledo, Ohio, je ljudstvo glasovalo z veliko večino, da se cestnoželezniški družbi ne da več dovoljenja za obratovanje poulične železnice, ker se ni držala pogodbe. Drugi dan po volitvah je družba ponoči odpeljala poulične kare iz mesta v državo Michigan in prebivalci v Toledo že od 4. novembra hodijo peš.

Če bi zaštrajkali uslužbenci cestnoželezniške družbe, koliko vpitja bi bilo po vseh kapitalističnih listih, kako mora trpeti "uboga publika", ki hodi peš. To bi bila "direktna akcija" in uslužbenci bi bili "boljševiki". Ali štrajka ni. To se pravi, delavci niso zaštrajkali, pač pa so zaštrajkali in vzeli direktno akcijo podjetniki, kapitalistični boljševiki, toda v tem slučaju ni žal besedice. Trpeča "publika" ne trpi nič! Vse je dobro in prav.

Kje je torej pravica? Za koga so postav?

Kdor ni slep, lahko vidi, kdor ni gluha, lahko sliši!

Čudni značaji! — Kadar se pogovarjaš z njimi, te hvale. V javnosti ti pojejo slavospeve kot veleumu. Kadar si odsoten, brijejo norce iz tebe in tvojega dela. Zakaj? Ker jim služiš za reklamo, ker zanje delaš, da ne pogine njih biznis, da pravzaprav hudič ne vzame njih brezdelnega življenja, da lahko žive brezskrbno in brezdelno življenje.

Nekdo je nekoč vprašal po tajnosti, ki omogočuje nekaterim ljudem, da žive brez resnega dela. Prijatelj, tukaj jo imaš. Postani "značaj", da boš v javnosti hvalil tiste, ki tebi služijo, so domišljavi in slavohlepni, pa boš tudi lahko živel brez dela. Ali prijatelj, ne zameri, če te bodo navadni ljudje pristevali tudi med "čudne značaje."

Ne pozabimo! — Kadar plačamo mesečni assessment pri svojem društvu S. N. P. J. ne pozabimo siromašnih otrok v Jugoslaviji. Vsak dar, pa magari en cent, bo pomagal nasiti siromašno in sestradano mladino in jo ohraniti pri življenju.

ČENI SO SE OBRNI-LI PROTI KOLČAKU.

Spomenica Čehoslovakov v Sibiriji odkriva zločine ruskih cars-tov.

ESTONIJA SE POGAJA ZA MIR.

Kodanj, 25. nov. — Makaim Litvinov, pooblaščenec sovjetske Rusije, je tukaj konferiral z zastopnikom Velike Britanije in izročil svoje mirovne pogoje. Litvinov je prišel v Kodanj skozi Berlin. Ako se pogajanja z Anglijo razbijejo, tedaj se vrne Litvinov v Berlin, kjer bo skušal doseči alianco med Nemčijo in sovjetsko Rusijo.

London, 25. nov. — Vojni departament je prejel poročilo, da so zavezniki čete potlačile revolucijo v Irkutsku in Vladivostoku.

(To je prav vest, da je bila revolucija tudi v Irkutsku, kamor je zadnje dni pobegnili Kolčakova vlada.)

Peking, Kitajska, 24. nov. — Čehoslovaki v Sibiriji, ki igrajo znano ulogo že od začetka zavezniške intervencije v Rusiji, so zadnje dni naznanili svetu, da so že do skrajnosti siti svoje uloge, da ne marajo več mirno gledati Kolčakovih zločinov, ki bi pretresli ves svet, če bi bili znani, in da bodo sami nastopili proti Kolčaku, ako jim zavezniki ne od-vzamejo pristudlega mandata ter jim dovolijo oditi v svojo domovino.

Naznanilo je izšlo v obliki spomenice, katero je podpisal dr. Gira, novi čehoslovakiški poslanik pri Kolčakovi vladi, in katera je naslovljena na zavezniške vlade. Zavezniki so dovolili Čehoslovakom, da zapuste Sibirijo.

Spomenica se glasi:

"Neznozne razmere so nas silile, da smo se ponovno obrnili na zaveznike in zahtevali od njih, da nam preskrbe sredstva za varno potovanje v našo staro domovino. Zavezniki so ugodili naši zahtevi. Naša služba je bila, čuvati del sibirske železnice in to nalogo smo vršili zavedno, ali nadaljna služba je več nemogoča. Bilo bi proti najprimitivnejšim čustvom slovečanstva in pravičnosti, sklbi nam kdo še nadalje sil, da vzdržujemo in podpiramo vlado absolutnega despotizma in nezakonitosti, kakršna je vlada, ki danes eksistira v Sibiriji pod zaščito češke orožja. To bi bilo proti našemu prepričanju.

To, kar počenjajo vojaške oblasti vlade v Omaku, so hudodelstva največje vrste, ki bi pretresla svet, če bi bila znana. Dan za dnevom se pošigajo vasi in ubijajo mirni prebivalci; umorjenih je dneвно na stotine oseb, ki so demokratskega prepričanja.

Odgovornost za te zločine pade na nas v obeh vseh sveta, kajti mi imamo dovolj moči, da bi lahko preprečili vsa ča hudodelstva. Zavedamo se te strašne odgovornosti, čeprav naša pasivnost sloni na načelih naše nevtiralnosti glede na notranje zadeve Rusije, in naša bojazen, da bomo obtoženi sokrivde zločinov, je velika.

Obveščajoči zaveznike o razmerah v Sibiriji želimo povedati vsemu svetu, kakšna je strategična pozicija češke armade, v kateri se danes nahajamo. Mi ne vidimo nobene drugega izhoda, kakor da se hitro vrnemo v domovino. Ako se nam pa to ne dovoli, tedaj zahtevamo pooblastilo svobodne akcije, da naredimo konec nepostavnosti in zločinom v Sibiriji."

Dorpat, 25. nov. — Estonska vlada je večerj uradno obavestila Litvinova, zastopnika sovjetske Rusije, da je pripravljena skleniti mir s sovjetsko republiko. Mirovno pogajanje se prične najkasneje 1. decembra. Ako ne bi ostale baltičske države hotele prisostvovati na mirovni konferenci tedaj Estonija sklene separatni mir s sovjetsko Rusijo. Pogajanja za izmeno političnih ujetnikov so končana in podpisana je tozadevna pogodba. Litvinov je dejal zastopnikom baltičskih držav, da je sovjetska Rusija pripravljena priznati popolno neodvisnost omenjenih držav, povrtni jim škodo invazije in pokriti s zlatom ves sovjetski papirnat denar, ki kroži v teh državah. Dalje je rekel Litvinov, da se sovjetska Rusija trdno drži principa samoodločevanja in valed tega se ne bo nikoli vtikala v njihove notranje zadeve.

Ta izjava je naredilo globok vtis na delegate, kajti izgovorjena je bila v času, ko je sovjetska Rusija zmagovala na vseh frontah in svet do danes še ni slišal, da bi tako govorili zmagovalci premaganim.

London, 25. nov. — Po zadnjih poročilih iz Moskve so sovjetski vojaški poveljniki vrgli vse svoje sile proti Denikin in njegov popolni poraz je vprašanje nekaj tednov. Denikin je obkoljen od treh strani in dasi ima še precej vojaštva in angleškega bojnega materijala, se ne bo mogel braniti dolgo.

London, 25. nov. — Iz Berlina poročajo, da piše komunistična "Pravda" v Moskvi, da namerava Uljanov (Lenin) na prihodnjem sovjetskem kongresu predlagati, da se boljševiki združijo z menševiki in organizirajo skupno vlado. Kongres se vrši v decembru.

STRIC SAM KOT ZDRAVNIŠKI SVETOVALEC.

To dlanke piše za ta list dr. Rupert Blue, glavni zdravnik zveznega državnega zdravniškega oddelka.

Ta zdravnik je pripravljen podati vsako pojasnilo glede zdravja ali zdravljenja vsakomur, kdor se obrne na njega pisмено. Odgovori bodo priobčeni v tem listu pod zgorajjim naslovom. Pisma naj se naslovijo direktno na: Health Advisor, 124 East 28th Street, New York City.

Škrb za zdravje šolske mladine.

Šole so se ponovno odprle in otroci so pričeli zopet zahajati k rednemu šolskemu poduku. Da pa istega morajo redno obiskavati, je prva dolžnost, staršev da skrbijo za zdravje svojih otrok, ki zahajajo v šolo. Kajti šolski napred je veliko odvisen od zdravja otrok.

V kolikor je dognal zvezni državni zdravniški departament, trpi veliko šolskih otrok na telesnem pohabljenju, katero je še vedno oštrvirljivo in se zelo lahko prepreči, ako odgovorne osebe skrbijo za pravilno telesno rast otrok. Posebno veliko otrok zbolijo ob času ko prihajajo v šole in marsikak otrok se tudi telesno poškoduje na poti v šolo.

Vsled tega priporoča zvezni zdravniški departament sledeče vsem odgovornim osebam:

- 1.) Šolski prostori naj bodo vedno sanitarni.
- 2.) Šolski prostori morajo biti natančno nadzorovani, da odgovarjajo zdravstvenim potrebam in da se odpravijo kakim morebitni nedostatk, ki bi povzročali kakor bolezen med šolskimi otroci.

- 3.) V vsakem posameznem šolskem prostoru naj bo vedno kak dober zdravnik ki od časa do časa zdravniško pregleda vse otroke in se prepriča o njih zdravju in sploh da vrši zdravniško dolžnost, v koliko se tiče šolske mladine.

- 4.) Stalno vposilenje bolnišnice strešnice, da je vedno pri roki za slučaj kake bolezni ali druge nesreče.

- 5.) Redno pregledavanje zob.
- 6.) Stromašni otroci naj dobijo popolno brezplačno zdravniško oskrbo.

- 7.) Natančno zdravniško telesno in duševno preiskavo onih otrok ki zasotajajo pri šolskem poduku.

Izkušnje nam pričajo, da je ta program nesporenljivo vrednosti za splošno prebivalstvo, kjer so se vpeljali ta program ter izvedli priporočene točke. Vsled tega apelira ta zdravstveni urad na vse šolske odbore, da naj v svojem okolišu uvedejo ta sistem, ako ga še niso.

ROOSEVELTOVI SINOV SI POSTALI RESTAVRATERJI.

Albany, N. Y. — Trije Rooseveltovi sinovi Theodore, Archibald in Kermit so postali restavraterji. Ustanovili so korporacijo za \$9,900, da odpro eno ali več restavracij.

PROŠNI DELAVCI SO PRAJELI POVIŠANJE MEZDE.

Washington, D. C. — Zastopniki bratovšine prošnih delavcev in železniške uprave so podpisali pogodbo. Vse zahteve niso bile priznane. Dobili so osemniti delavski in čas in pol za čezurno delo.

Profitorsko kolo.

Peter Bazol ima lekarno. Mož prodaja tudi sodo, ki ima dandanes nadomestiti pregrešno pivo in druge hudičeve pijače.

Po pošti je prejel napis z živobarvnimi črkami od tvrdke, ki ga zalaga s sodo. Napis je seveda treba pribiti na vidno mesto. Ljudje čitajo recimo "Splahnite si grlo z okusno sodo", pa jih prime želja, da bi si res splahnili.

Petru je pa zmanjkalo željbev v predalčku in postal je dečka v bližnjem prodajalno, kjer imajo železino in druge take reči. Deček se vrne z novico, da so se željbi podražili. Šest centov je plačal za zavojček.

— Prokleti judaš! je zaklel Bazol. Vse se draži! Kdo vruga bo še sploh eksistiral!

Vrata se odpro in v lekarno stopi Jaka Kle, gospodar garaže na bližnjem voglu. Roka mu je obvezana. Ranil se je pri popravljanju avtomobila in rad bi stekleničico iodina.

— Iodin stane šestdeset centov, je dejal Peter, ko je zaval stekleničico v papir.

— Ali se ti sanja, prijatelj! Ko si je moj fant potegnil kožo s kolena zadnji teden, je bila ta mera štiritdeset centov.

— Da, da, odvrne Peter modro: to je bilo zadnji teden. Saj veš, da se vse draži. Ravnokar sem plačal za željbe šest centov, ki so prej stali štiri cente. Vzem! ali pusti!

Jaka je vzel in odrentail v svojo garažo, kjer ga je čakal Jože Kao, sofer tovornega avtomobila v službi perliške tvrdke.

— Dva električna kresila bi potreboval. Vražja šajtrga je že vsa izgledana, toda gospodar se vedno izgovarja, da moramo potrpeti s tem, kar imamo, kajti vse je taka draga.

— Da, da, drago je vse, odvrne mirno Jaka in prinese zabojček iz kota. Dva kresila, dva dolarja in pol.

— Kaj! Ali ne veš, da navadna cena za kresilo je dolar?

— Da, bila je. Vse se draži, dragi moj Jože in tako je tudi s kresilom. Vzem! ali pusti!

Jože je plačal dva dolarja in pol in odpeljal šajtrgo domov. Poiskal je gospodarja.

— Ali veste, da se je kresilo podražilo na dolar in četrt!

Perlišničar Luka Ronski je zmajal z glavo. Kam pridemo? Poklicaj je ženo.

— Kati, ali so računli že odpošljani?

— Ne še.

Kakšna sreča! Luka je vzel račune in jih zagnal v koš. Nato je zabeležil na čiste liste: Ovratniki po sedem centov in sracije po 36. Človek mora moleti glavo iz vode, ako noče utoniti. Kakor drugi, tako mi. Odjemalci naj plačajo.

Onega večera — bila je sobota — je mesar Matija Kunec zapri mesnico od desetih in se spravil v zgorajico. Vrgel je s sebe umazano, masno sratico in pogledal, kje je čisto perfo. Bilo je tam, kot po navadi vsako soboto zvečer.

Mesar ima samo enkrat v tednu čisto sracije na hrbtu in to je v nedeljo, je omenil svoji razvaljeni polovici.

Dobro, Matija, privoščim ti čisto sracije od nedeljah, ampak glej, da ne bo zopet tako umazano, kajti danes sem plačala 36 centov perlišnici.

Ha! Tako torej! Ubogi mesar! Njegova pot drži v ubožnico. Toda le počakajte, zlodji, počakajte! Čakali so do ponedeljka. V ponedeljek zjutraj je Kunec odprl mesnico in prvi, ki je prišel, je bil Kuzma Fiš, gospodar gostilne in restavracije. Nekaj kokoš bi rad, da jih spoče in položi gostom na mizo.

— Zelo mi je žal, Fiš, ali ta zeden boš moral plačati nekaj več. Kokoši so se podražile. Funt stane 68 centov. Ni moja krivda; vemesarji me odirajo, da je groza in če nočem zapreti vrat, moram nekaj storiti.

Fiš je gledal debelo in pijunil po tleh. To je nesramno!

— Vzem! ali pusti!

Vzel je kokoši in izgubil. Judaš, trgovec z železino na voglu, je hbel tistega večera presentiti starega prijatelja, ki ga je obiskal po dolgih letih. Povabil ga je na večerjo, ki jo je naročil v restavraciji. Vedel je, da Fiš dobro postreže. Sedla sta za mizo. — Judaš je na hrudi našel v roki ...

naročeno kokoš. Nekaj časa pozneje prinese račun. Dolar in pol. Čuj Fiš, za te kosti mi računli toliko!

— Zelo mi je žal, Julča, ampak vse se je podražilo in nikar ne misli, da se ni kokošja pečenka. Snela si in zljaj plačaj.

Druga dne je lekarnar Bazol zopet prejel napis z živobarvnimi črkami od tvrdke za sodo in postal fant po željbe k Judaču.

— Hej, željbi so se zopet podražili. Zadnji teden so bili šest centov, danes so že deset.

— Tristo vragov! Dobro. Iodin stane odlej 75 centov.

In tako se vrtil kolo in vrtil in vrtil. . .

GONJA PROTI RADIKALCEM.

Elmira, N. Y. — Wm. F. Kruse, socialistični govornik iz Chicago, je moral zapustiti tukajšnje mesto, ne da bi bil govoril na aranžiranem shodu za amnestijo političnih jetnikov. Legijonarji so ga s silo vrgli na vlak, ki ga je odpeljal iz mesta.

New York, N. Y. — 88 inozemskih anarhistov, boljševikov in socialistov, ki čakajo na Ellis Islandu deportiranja iz Amerike, je zadnji ponedeljek "zaštrajkalo", ko jim je bilo ukazano, da morajo iti pred kongresni preiskovalni odsek, ki preiskuje naseljeniški položaj. Jetniki so izjavili, da prej ne gredo k preiskavi, dokler jim naselniški uradniki ne dovolijo, da lahko govorijo z obiskovalci v sobi, ne pa skozi mrežo, kakor kazencni. Ko so prišli stražniki, da jih povedejo k preiskavi, so pričeli jetniki igrati na mandoline in kitare ter peti marseleže.

Kongresniki, ki vodijo preiskavo, pravijo, da bodo z vojaško silo zdrobili "sovjetski štrajk".

PREDSEDNIKI ŽELEZNIČARSKIH BRATOVŠČIN ZBORUJEJO.

Cleveland, O. — Tukaj zboruje nad pet sto predsednikov železničarskih bratovščin iz vseh krajev Združenih držav, da razpravljajo o potudbi železniške uprave glede odkodnine za čezurno delo. Konferenca bo trajala tri dni.

RADI VISOKIH CEN ZA PAPIR STA DVA LISTA PRENEHALA IZHAJATI.

Chicago, Ill. — Tednik "Wild Rose" "Times" v Wild Rosu je naznačil, da preneha začasnoma izhajati, ker se je podražil papir. Iz Hartforda, Conn., poročajo, da je prenehal izhajati "Hartford Sunday Globe", ker je papir poskočil tako v ceni, da se ne izplača izdajanje lista.

BANDITJE SO UKRADLI NAD 12.000 KOKOŠJIH JAJC.

Chicago, Ill. — Banditje so se naveličili krasti kožuhovino in zlastino, odkar so poskočila kokoška jajca v ceni, in so za spremembo ukradli 12,960 kokošjih jajc. Odpeljali so voz in kokošja jajca, ko je voz stal pred trgovino tvrdke Spangenberg Brothers.

NOVA SALA ŽELEZNIŠKEGA BANDITA.

Des Moines, Ia. — Železniški bandit Bill Carlisle se je pojavil v tukajšnjem mestu, kajti v pisarni Western Telegraph družbe je pustil na mizi zopet brzojavko in pol dolarja. Brzojavka je bila naslovljena na policijskega načelnika v Chicago, v kateri mu napovedujejo svoj obisk.

Če ni kdo nalašč oddal te brzojavke, tedaj se železniški bandit oditno norčuje iz vseh oblastvenih organov, ki ga love.

ŠETVE LESNEGA ALKOHOLA.

Chicago, Ill. — Pred Borest, njegov sin Viljem in Ignac Siveny, bivši gostilničar, so imeli v nedeljo "veliko zabavo". Pili so "igantje", ki ga je naredil Siveny iz alkohola, vode in rujavega sladkorja. Rezultat: v ponedeljek so bili vsi trije mrvi. Umoril jih je lesni alkohol. Tako tirja prohibicija svoje irtve!

ZA \$60,000 ŠGANJA UKRADE-NEGA.

Chicago, Ill. — V četrtek ponoči so tatavi obiskali skladišče Lewis Stern & Co. na 142 N. Michigan Ave. in naložili dva velika tovorna avtomobila s sodi in steklenicami s sodo. Tatavini izgubili. Odpeljali so 500 galonov pravega alkohola.

vim osebam. Vseled tega svarimo vse te osebe, da naj prenehajo trošiti laži, ker to bo škodovalo samo njim in nikomur drugemu.

Da zavežemo jezike nekaterim osebam, označimo, katere društva in koliko so poslala. Poslala so sledeča društva: SNPJ: št. 1, št. 2, št. 4 št. 6 št. 9 št. 12, št. 14 št. 15, št. 16 št. 17, št. 18, št. 19, št. 20, št. 21, št. 22, št. 23, št. 24, št. 25, št. 26, št. 27, št. 28, št. 29, št. 30, št. 31, št. 32, št. 33, št. 34, št. 35, št. 36, št. 37, št. 38, št. 39, št. 40, št. 41, št. 42, št. 43, št. 44, št. 45, št. 46, št. 47, št. 48, št. 49, št. 50, št. 51, št. 52, št. 53, št. 54, št. 55, št. 56, št. 57, št. 58, št. 59, št. 60, št. 61, št. 62, št. 63, št. 64, št. 65, št. 66, št. 67, št. 68, št. 69, št. 70, št. 71, št. 72, št. 73, št. 74, št. 75, št. 76, št. 77, št. 78, št. 79, št. 80, št. 81, št. 82, št. 83, št. 84, št. 85, št. 86, št. 87, št. 88, št. 89, št. 90, št. 91, št. 92, št. 93, št. 94, št. 95, št. 96, št. 97, št. 98, št. 99, št. 100. Skupna vsota \$144.60 in ne kakor hočejo nekateri vedeti, da je bilo tega denarja \$500.

S tem upamo, da bo dovolj jasno povedano vsem, ki se tako zelo zanimajo za ta denar. Pomnite si pa, da z obrekovanjem in lažmi ne boste daleč prišli in da ne boste škodovali SNPJ, ki se tako lepo razvija in raste. Ako se ne motimo, je bilo pred kratkim ustanovljeno novo društvo "Slovenske narodne podpirne jednote", ki je dobilo številko 396.

Društvom, ki so poslale nabrane provostovljne darove, pa izrekamo najiskrenejšo zahvalo. — **John Jurkovich, predsednik, Feliks Kramarčič, tajnik in Frank Gostič, blagajnik.**

Johnstown, Pa. — Gibanje za JRZ v tujakšnji okolici je v zadnjem času nekako prenehalo in rojaki se nič kaj ne zanimajo, kot so se pred nekaj meseci. Kaj je vzrok temu, mi ni dobro znano. Najbrže pa bo zadnja delavska kriza ker se mora sedaj skoro sleherni boriti za svoj življenjski obstanek.

Toda kljub temu bi rojaki ne smeli tako zelo zanemariti svoje dolžnosti napram našim bratom v stari domovini in tako hitro opustiti pri takovaznem delu, kot ga vrši organizacija JRZ. Pripričan sem, da ni še nihče kritiziral dela, katerega je ta organizacija izvršila, kdor koli je za svobodo našega naroda v starem kraju.

Odbor tujakšnje okrožne organizacije vrši vse delo popolnoma brezplačno in poleg tega ima pa še razne stroške in pota. Vseled tega upam da ni povoda, da bi tujakšnji rojaki prenehali z začetnim delom ter se ustavili na srednjem potu? Pozivljam vse rojake v tujakšnji okolici in naselbinah, da greste z podvojenjo močjo na delo za našo pravično stvar. Ni treba pričakovati, da bo svoboda padla iz neba, za katero bi bilo treba samo zagrabiti.

Da se podvojijo naše delo za JRZ je sklenila tujakšnja okrožna organizacija št. II. sklicati konferenco sejo, ki se vrši 30. nov. t. l. dopoldan ob deseti uri na Lloydell, Pa. v slovenski dvorani. Ta seja je izredno važnosti za vse rojake, vseled tega apeliraj na vse rojake v tamošnji okolici, da se udeležijo te seje polnoštevilno. Ne sme vam biti žal za nekaj ur prostega časa, katerega boste porabili v ta namen. Na ti seji se bo tudi sklepalo glede dobrega govornika, ki bi prišel v ta okraj, in imel nekaj dobrih govorov. Za okrožno organizacijo št. 2 **Louis Krašna, tajnik.**

Sterling, Ill. — Stavka v tujakšnji okolici in železnicarjih kaže bolj slabo, ker je družba dobila preveč stavkokazov. Med temi stavkokazi so pa ravno oni, ki so ob pričetku stavke najbolj kričali ter se navduševali za stavko. Jaz sem bil takoj prepričan, da se bodo ti najprvo vrnili na delo. Poleg tega je pa še drug vzrok, nam reč ta, ker se delavci preselijo brigajo za časopise. Nekateri čitajo samo velenošanske liste in velika večina pa še nič ne. Radi tega prav nič ne poznamo sedanjih razmer in živijo kar tjavendan.

Med tujakšnji stavkokazi je velika večina Italijanov, ki se nameravajo izseliti v kratkem času v staro domovino ter odnesti dolarje s seboj. — **Stavkar.**

Acme, Wyo. — V Smetu se je vršila konferenca zastopnikov tujakšnji premarjarjev, na kateri je bilo sklenjeno, da se vrnejo vsi premarjarji na delo pod kazni, če deset tisoč dolarjev ali pa deset let zapora. Z delom bi se imelo pričeti 17. novembra zjutraj. Premarjarji v Sheridan so že takoj v nedeljo zvečer t. j. 16. novembra sklicali izredno sejo, na kateri so hoteli razpravljati o tem odloku, toda delegati, ki so bili navzoči na ti konferenci, tega niso dopustili ampak izjavili so, da se mora pričeti takoj z delom, kajti kdor nasprotuje temu odloku nasprotuje vladi in da je delavski tajnik Wilson obljubil, da bomo dobili poboljšanje plače in kraji delavnik in sicer po isti lestvici, kot premarjarji v vzhodnih državah.

Toda v pondeljek zjutraj se je odpravilo na delo le malo številno delavcev, velika večina je ostala doma ter čakali, kdaj jih bodo vtkalnili v ječo, ker se niso hoteli odzvati temu pozivu. Danes v terek mi še ni natančno znano, koliko rogov obratuje in koliko delavcev je na delu. Toliko mi je znano, da ne producirajo niti polovice premoga, kot so ga pred stavko. Omenim naj tudi, da so delegati prinesli novico s konference, da so se premarjarji v vzhodnih državah vrnili v veliki večini na delo in ravno vseled tega so se tujakšnji premarjarji vrnili v tolikem številu na delo. — **J. T.**

et let zapora. Z delom bi se imelo pričeti 17. novembra zjutraj. Premarjarji v Sheridan so že takoj v nedeljo zvečer t. j. 16. novembra sklicali izredno sejo, na kateri so hoteli razpravljati o tem odloku, toda delegati, ki so bili navzoči na ti konferenci, tega niso dopustili ampak izjavili so, da se mora pričeti takoj z delom, kajti kdor nasprotuje temu odloku nasprotuje vladi in da je delavski tajnik Wilson obljubil, da bomo dobili poboljšanje plače in kraji delavnik in sicer po isti lestvici, kot premarjarji v vzhodnih državah.

Toda v pondeljek zjutraj se je odpravilo na delo le malo številno delavcev, velika večina je ostala doma ter čakali, kdaj jih bodo vtkalnili v ječo, ker se niso hoteli odzvati temu pozivu. Danes v terek mi še ni natančno znano, koliko rogov obratuje in koliko delavcev je na delu. Toliko mi je znano, da ne producirajo niti polovice premoga, kot so ga pred stavko. Omenim naj tudi, da so delegati prinesli novico s konference, da so se premarjarji v vzhodnih državah vrnili v veliki večini na delo in ravno vseled tega so se tujakšnji premarjarji vrnili v tolikem številu na delo. — **J. T.**

Collier, Pa. — 21. novembra smo obdržali tujakšnji premarjarški stavkarji shod, na katerem sta bila navzoča tudi glavni poslovodja in superintendent premogovne družbe, katere lastuje premarjarje v tujakšnji okolici. Ta dva sta nam obljubila celo turo na neba, akg bi se hoteli vrniti nazaj na delo. Ker smo pa dobro vedeli, kaj pomenijo vse te obljube in koliko se moramo zanesti nanje, smo sklenili, da se še ne povrnemo na delo, dokler lastniki premarjarjev ne podpišejo pogodbe. — **Louis Petrich.**

Coal Creek, Colo. — V tujakšnji premarjarjevi stavki je stavka ponovno izbruhnila. Prvič je izbruhnila prvega novembra in smo bili na stavki do 12; 11. novembra t. l. popoldne je pa prišla na stavkovanje voditelj brzojavka, da je stavka odpoklicana in vseled tega so nas pozvali nazaj na delo. Delali smo ravno 6 dni. Sedmi dan so pa predelavci (bossi) delili med premarjarje neke vrste rdeče karte ter vsakemu zagrozili, da isto mora podpisati, ako hoče še nadalje delati v tem rovu. Na ti karti je bilo pa napisano "Open shop". Vseled tega smo zopet zmetali naše lopate in krampe v rovičke ter poslali vse skupaj iz rova ter ponovno stopili v stavko. — **J. Strukelj.**

Braddock, Pa. — Rojaki naseljeni v tujakšnji naselbini smo tudi čitali pozive za pomoč nedolžnim sirotam v stari domovini. Nabrali smo tudi že meseca julija in avgusta nekaj prispevkov ter iste poslali trdkri Frank Sakser, da iste pošlje na pristojno mesto. Tudi sedaj bi radi poslali, ko bi bilo nam mogoče. Toda vseled stavke, katere se tukaj še vedno vrši nam je hemogoče, ker se tudi sami ne nahajamo v dobrih življenjskih razmerah. Poleg stavke nas pa še izkoriščajo trgovci z vedno večjimi cenami življenjskih potrebščin. Ko se bodo pa razmere uredile, bomo pa že priskočili na pomoč s provoljnimi prispevki. — **Stavkar.**

(Opomba uredništva. — Ostali del vašega dopisa je bil priobčen v koloni "Jeklarska stavka" kot izvorno poročilo" iz vaše naselbine.)

Johnstown, Pa. — Opozarjam vse rojake v tujakšnji naselbini in bližnji okolici, da je sklenilo društvo "sv. Cirila in Metoda" sklicati sejo 30. novembra t. l. ob drugi uri popoldne v dvorani tega društva na osmi cesti v Cambria City. Ta seja je sklicana v svrhu ustanovitve združne prodajalne ali konsumnega društva za to okolico. Vsakdo razvidi, da je nam potrebna združna prodajalna v vseh ozirih, ker le na ta način zamoremo izboljšati naš položaj. Vseled tega je pričakovati, da se rojaki polnoštevilno udeležijo te seje, na kateri se bo vse potrebno ukrenilo. Pozivljam vse rojake, ki se zanimajo za stvar, da se udeležijo te seje polnoštevilno.

Veleprofitarji nas izkoriščajo s svojimi pretiranimi cenami vedno bolj in bolj in čns je že, da jmo odločno povemo, da je čas odira

nja minul. Čemu bi nosili naše težke prislužene novce drugim trgovcem, ako jih lahko sam spravimo. Vzemimo za vzgled druge slovenske naselbine v Pennsylvaniji, kjer napredujejo združne trgovine jako dobro in izkoriščanje od strani trgovcev na drobno je takoj minulo.

Ne ustrašimo se malenkostnih zaprek, katere se bodo gotovo pokazale ob začetku, ampak iti v rama dalje in dalje do gospodarske osvoboditve. — **Josip Bečaj**

Farrell, Pa. — Kar se tiče splošnega napredka v tujakšnji naselbini je sedaj bolj žalostno, ker mora vsakdo skrbeti za svoj obstanek. Ubogi priprusti delavce mora prenašati vse, naprtijo mu vse na hrbet. Opozarjam rojake v tujakšnji naselbini in bližnji okolici, da se vrši redni občni zbor tujakšnjega "Slovenskega doma" zadnjo nedeljo v tem mesecu in sicer 30. novembra t. l., na katerem bodo volitve novega društvenega odbora in direktorija. Te seje je dožan se udeležiti sleherni član, da ne bo potem kakega nepotrebnega zabavljanja. Na dnevnem redu imamo poleg volitev še več drugih važnih točk, katere je treba rešiti. Meseca decembra se sploh vršijo važne seje pri vseh društvih in klubih in vseled tega opozarjam splošno vse rojake, da se udeležijo istih in ne zamudijo nobene seje. Od teh sej je odvisen obstoj marsikakega društva ali kluba in njega napredka. Rojaki, delajmo na polju izobrazbe in napredka, da si izboljšamo naš tujni položaj. Organizirajmo se politično, ker le potom politične organizacije zamoremo zboljšati sedanje neznozne razmere. **Slovenski stavkar.** (Opomba uredništva. — Ostali del vašega dopisa je bil priobčen v koloni "jeklarska stavka.")

ROJAKI! Naročite se na knjige Književne Matice S. N. P. J. Matice inda pet knjig, kakor hitro se oglasi dvatisoč naročnikov. Naročnina s pristopnino vred za prvih pet knjig je tri dolarje. Ako ni zastopnika Matice v vaši naselbini, pošljite naročnino tajniku Crawford Ave., Chicago, Ill.

POZOR SLOVENKE. Fant za devet fantov s enim otrokom, se želi seznaniti s slovenskim dekletom ali udovo do starosti 38 let v svrhu ženitve. Tajnost zajamčena. Pondbe s sliko se naj pošljajo na upravnitvo "Prosveta", 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAVSE ZADNJE SMO NAŠLI. Večkrat iščemo kako stvar brez vsega uspeha, če ravno je stvar blizu nas, kar imamo storiti je le prijeti za njo. Pa vseeno se počutimo srečne ako jo najdemo, tako nam pravi star pregovor, "da ni izgubljeno, če ravno je pozno dobljeno." Tako nam piše Mr. F. J. Kletchka, iz Horton, Kans. Nov. 4, 1919. "Zadnjih šest let sem rabil različne zdravilne pilne. Nahajal sem se v zapadnem Kansasu to poletje in tam so me pridobili, da sem pričel vživati Trinerjevo Ameriško grenko vino, tako sem si naročil tri steklenice in mi je tudi pomagalo. Od sedaj naprej bodem vedno držal na domu to zdravilo." Bila je gotova pomoč, ker Trinerjevo ameriško grenko vino je eno najzaneslivejših zdravil za zaprtico, neprebavnost, glavobol, in vse druge nerednosti, ki prihajajo iz želodca. Vaš lekarnar ima to v zalogi. Poskusite tudi Triner's Lini-tizem za hitro pomoč pri revmatizmu in nevralgiji. Joseph Triner Company, 1333-43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

NE ČISTA KRI. Večkrat nastane vseled zaprtice. Ako žreva se marajo izletiti iz sebe vse možne neprebavne stvari, te da prav lahko nastane nelista, polna strupenih plinov, starost prehitri-dlovske bitje in celo se pripeti, da pride pregodnje smrt. Življenje si to kar bi moralo biti ako trpite na zaprtici. Pomagajte si in izločite vaša žreva in smete tudi vaša kri, za to je dobro slavnostni Laxatin. Naročite si dovolj za svo zdraviljenje šest zavojev \$5.24, če zavoj pa \$1.04 večviti davik. To si lahko dobitte tam kjer dobite lahko tudi vsa druga zdravila pri Laxal Medicine Company, 164, Laxal Bldg., Pittsburg, Pa.

VAHILLO NA VELIKI KONTESTNI PLES ki ga priredi

Stov. Svob. Podp. Društvo šte. 1. S. S. P. Z. — v soboto dne 6 decembra, 1919

v Hoerberjevi dvorani na Blue Island ave. in 21. pl. v Chicagu, Ill.

Začetek točno ob 8 uri zvečer. Vstopnina 35c za osebo.

Igrala bodo izvrstna Rubingerjev orchester godba.

Krasna darila so namenjena najboljšim plesalcem valčka in poleg bodo še mnogo druge zanimive zabave.

Vstopnice se dobi naprodaj pri br. John Koščeku in drugih članih društva.

Pridite in se zabavajte z nami, uljudno vabi Odbor!

Kranjske klobase.

Da bomo našim rojakom po širni Ameriki popolnoma ustragi k nam pišejo, da naj izdelujemo kranjske klobase ravnotako kot jih naši rojaki v stari domovini izdelujejo, to je, iz samega svinjskega mesa, smo to sklenili storiti. Zatorej od sedaj za naprej bomo izdelovali naše kranjske suhe klobase iz SAMO ČISTE IN NAJBOLJŠE SVINJINE. Klobase bodo fino prekašane in urejene ravnotako kot jih naši rojaki v stari domovini izdelujejo.

Ker je pa svinjina zelo draga, ni nam nikakor mogoče razpošljati takih klobas funt za 40 centov in plačati poštino kot smo jih do sedaj pošiljali, katere klobase niso bile izdelane iz popolnoma čiste svinjine, ampak bilo je tudi nekoliko govejega mesa vmes. Zatorej naša osna od sedaj naprej bodo funt 60 centov s poštino vred. Pošljati pa tudi ne moremo manj kot 5 funtov, ker bi se nam sicer ne isplačalo manj pošiljati.

Zatorej, rojaki, če hočete poskusiti prava kranjske suhe klobase, iz čiste svinjine, izrežite še danes spodnje pismo in ga nam pošljete z "Money Order" vred, kakor vam bomo poslali naših klobas.

National Sausage Mfg. Co. Inc. 113 W. 1st St., Duluth, Minn. Genjeni:

Tem potom Vam pošljem "Money Order" za \$3.00 in Vas prosim, da mi pošljite 5 funtov Vaših suhih kranjskih klobas.

Moj naslov je

P. O. Box ali št. No.

Moj naslov je

Država

300 JAJC NA DAN. Od kar rabim DVA za ENEGA, doblim 250 do 300 jajc na dan, meste 25 do 30, piše J. C. Hoff iz Indiane.

Ta volekoristna iznajdba za proizvodnjo jajc je napravila kokokoj razjem tisoče dolarjev dobička po vseh Zdravstvenih državah Sedaj je čas, da povzročite prodajno jaje za jesensko in zimsko sezono, jaje se bodo prodajala po \$1.00 ducat. Dajte vašim kuram "TWO IN ONE", to je točka, ki pomaga, da ne-jejo kokoksi in priušna denar zanka kok. Pošljite \$1.00 na KINNELA CO, 5198 Le Moyne Bldg., Chicago, Ill. se mal zavitek, ali pa pošljite \$2.00 za velik zavitek, ki vsebuje trikrat toliko, kot mali zavitek, ki je dovolj za eno-eno. Mi vam jamčimo, da se vrne denar ako ne boste zadovoljni. Pridružite se vsakemu kontestu za \$5,000.00. Jajčni kontest: vse pojasnila se dobe v vašem zavitku, ki ga pošljemo v "TWO IN ONE".

Ameriški Družinski Koledar LETNIK 1920

je izšel in ga sedaj razpošiljamo. Koledar je trdo vezan, obsega 196 strani, ima izbrano povestno in drugo gradivo, ter lepe ilustracije.

Stane 65c. Poštino plačamo mi

Rojakom po naselbinah priporočamo, naj se med seboj dogovore in naroče po več iztisov koledarja skupaj, da nam tako pomagajo znižati pošiljalne stroške in omeje delo. — Vezba, tisk in tiskarske potrebešine so letos mnogo dražje kot prejšnja leta, toda kljub temu smo dočlili koledarja letnika 1920 najnižjo ceno, ki je v danih razmerah mogoča. NIKJER ne dobita za tako majhen denar knjige s tako izbranim gradivom in ilustracijami ter trdo vezano, kakor je AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR.

Sedaj, ko so tu dolgi zimski večeri in imate več časa za čitanje, vam priporočamo v naročitev tudi letošnji letnik Družinskega koledarja (1919) katerega imamo še nekaj v zalogi. Stane 50c. Naročila pošljite na naslov:

PROLETAREC 3639 W. 26th St. CHICAGO, ILL.

ZA DVA DOLARJA pošljemo koledar od leta 1919 in 1920 in vam vpišemo naročnino na Proletarca za dobo 20 tednov. Ta ponudba velja do preklica. Pošljite naročilo takoj.

GLAVNO VPRAŠANJE za delavca ni "ali lahko kaj prihranim?" Ampak je to, je li "PRAVILNO, DA JAZ NIC NE PRIHRANIM?" Njega dolžnost je gledati v bodočnost, ko ne bo mogel več opravljati svojega dnevnega dela. Ako bi čel vživati neodvisnost, zadovoljstvo in upoštevanje; mesto podpore od drugih, se more odločiti SEDAJ, da mi je nemogoče KAJ prihraniti. — Ena mala vloga v ti hranilnici vam daje zelo lepo priliko, da se lažje odločite za vašo bodočnost. **FIRST NATIONAL BANK, ELY, MINN.** Kapital in prihratek \$22,500.

TRAKULJA IN ZDRAVLJENJE. Trakulja. Mnogo moš, žen in otrok bolehalo jih za razne bolezni, se zdravi na različne načine brez uspeha, ko je njih nered vseled navadna trakulja. Pravi znaki so: odhod malih delov te parasitine, prilična znamenja so: zguba apetita, kolcanje, beljak, bolečina pod srcem in želodcu, občutki kriv, da se nekaj premika v želodcu, vstajanje v gno, bruhanje, slaba prebava, bolečina v hrbtu in ostalih delih života, omotica, glavobol, izmučenost, oslabelost, ko je prazen želodec, navadni plavi okroški okrog oči, in čisto navadno znamenje pri otrocih je stalno drzanje v nos, slabo spanje, itd. itd. LAXATODOS je namenjen, da odnese trakulje iz vašega telesnega sistema in ker je to navadno zdravilo, ki se rabi v vsi Evropi in dvoma o tem zdravilu. Toje pravo zdravilo v obliki sladkorčka, otroci ljubijo to, in nobena sitnost za vstivanje tega. Ako mislite, da je trakulja, ki vam kvari zdravje, tedaj ne posabite rabiti LAXATODOS, ki se prodaja le pri LAXAL MEDICINES COMPANY, 164 LAXAL BLDG., PITTSBURGH, PA. Cena zavojev je \$2.00. Dovolj za zdravljenje šest zavojev je \$10.00. Davak je še za vsak zavoj.

VELIKA ZBIRKA! finih gramofonov in raznovrstnih novih plošč. Cenike pošljem. Merim možke obleke. Preskrbim agencijo za obleke onim, ki imajo zanimanje za tako trgovino. Za pojasnila mi pišite! **FRANK S. TAUCHAR,** 2737 S. Karlov Ave., Chicago, Ill.

DR. J. E. DWYER, ZOBOZDRAVNIK, 268 — 1st Ave., Milwaukee, Wis. v Tratinikovem postopju. Uradno ure so: 9 do 12 in od 1 do 5 pop. in od 7 do 9 zvečer. Za vse moje delo jamlim.

HITRA POMOČ Oslabelost vseled preteklega dela, izčrpanost, okorni sklepi in mišice, slaboten krbet, pretegnjenost in izpahnjenost, temu ja lahko hitro odponosti s takojšnjo uporabo **PAIN-EXPELLERJA** "Prijetelje v potrobi" Družine, ki so enkrat spomnile njegovo zdravilno moč, ne bodo več levo njem. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je spremljen s našo tovrstno osnovo **SIDROM** Če nima zavojček te tovrstne znamke, ni prišten in ga zavrnite. \$5 in 65 centov v vseh lekarnah ali pa pri **F. AD. RICHTER & CO., 526-528 Broadway, New York**

